

155 5
4172 ก
จ. 2

การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

ชมพูนุท ศรีเสาวลักษณ์

155 5
4172 ก
จ. 2

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2530

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

164896

การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ ๑๑/๗ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ชมพูนุท ศรีเสาวลักษณ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน ๒๕๓๐

Unabridged

✓ การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยเปรียบเทียบในกานการอบรมเลี้ยงดู เพศและอายุ ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 12, 14 และ 16 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู และแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ F-test, t-test และ Pearson-Product Moment Correlation

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีอายุ 12 และ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในอายุ 16 ปี ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับ
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีอายุ 12 และ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในอายุ 16 ปี ไม่พบว่ามีสัมพันธ์กัน

CHILD REARING AND MORAL REASONING OF SECONDARY SCHOOL
STUDENTS IN 11/7 SCHOOLS GROUP IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

CHEMPUNUT SRISOWALUCK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

April 1987

The purposes of this study were to find out the relationship between child rearing and moral reasoning, and to compare patterns of moral reasoning of students in 11/7 schools group in Bangkok, from difference rearing - oriented, sexes and ages.

Three hundred and seventy students, 12, 14, 16 years old, were randomly drawn from secondary school students in 11/7 schools group in Bangkok. Two questionnaires on child rearing and moral reasoning were distributed to the sample. The data were analyzed by F-test, t-test and Pearson - Product Moment Correlation.

The results showed that :

1. There were significantly differences among students that were 12, 14, 16 years old in moral reasoning at the .05 level.
2. There were significantly differences between boys and girls in moral reasoning at the .05 level.
3. There was positive correlation between moral reasoning and reasoning - oriented rearing of the sample in 12 and 14 years old at the .05 level but there was no correlation in 16 years old.
4. There was negative correlation between moral reasoning and non-reasoning-oriented rearing of the sample in 12 and 14 years old at the .05 level but there was no correlation in 16 years old.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอยได้พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน
.....กรรมการ

คณะกรรมการสอย

.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยก็เนื่องจาก รองศาสตราจารย์กมลรัตน์
หล้าสุวรรณ และอาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ ไค้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดมา
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และนักเรียน โรงเรียนศึกษานารี โรงเรียนศึกษานารีวิทยา
โรงเรียนวัดอินทาราม โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย และ
โรงเรียนวัชรราชโอรส ที่ได้อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณชูชาติ แสงประทีปทอง ที่ได้ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านตลอดมา
ทำให้ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จด้วยดี และขอขอบคุณที่ ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัย
ครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูงที่ให้ความสนับสนุนทั้งกำลังใจและกำลังทรัพย์ ทำให้ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลง
ได้ในที่สุด

ชมพูนุท ศรีเสาวลักษณ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 / บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	3
✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 / เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของทางจริยธรรม	8
ทฤษฎีอิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม	8
ทฤษฎีพัฒนาการลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม	8
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	13
เพศกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	16
อายุกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	18
✓ สมมติฐานในการวิจัย	20
3 / วิธีดำเนินการ	21
ประชากร	21
✓ กลุ่มตัวอย่าง	21
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	22
แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู	22
แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	24

บทที่	หน้า
/ การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
/ สถิติที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล	29
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ..	32
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	43
วิธีดำเนินการวิจัย	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สรุปผลการค้นคว้า	45
อภิปรายผล	45
ข้อเสนอแนะ.....	50
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	62

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การแบ่งขั้นตอนพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์	9
2 เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎี พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	13
3 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและเพศ	22
4 แสดงค่าสถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีระดับอายุ แตกต่างกัน	34
5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน	35
6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันเป็นรายคู่	36
7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในระดับอายุ 12 ปี	37
8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในระดับอายุ 14 ปี	38
9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในระดับอายุ 16 ปี	39
10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในทุกุกระดับอายุ	40
11 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลกับการ ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนอายุ 12, 14 และ 16 ปี ..	41
12 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบไปใช้เหตุผลกับการ ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนอายุ 12, 14 และ 16 ปี ..	42

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาเยาวชนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะเยาวชนเป็นผู้ที่อยู่ในวัยอันเต็มไปด้วยพลัง ทั้งทางร่างกายและความคิด ฉะนั้น การพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต แต่ในสภาพปัจจุบันเยาวชนไทยจำนวนมากไม่น้อยเลยทั้ง ๆ ที่อยู่ในวัยศึกษา กลับเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดปัญหาและการะท่างสังคม ซึ่งเรามักพบเห็นกันอยู่เสมอ ทั้งจากหน้าหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และสื่อมวลชนต่าง ๆ เนื่องมาจากสภาพของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เจริญขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง การให้การศึกษาระดับหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของประชากร ส่วนมากมุ่งพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาเป็นสำคัญ เพื่อให้ประชากรมีความเฉลียวฉลาดมากขึ้น ซึ่งความฉลาดหรือความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลมิได้เป็นเครื่องชี้บ่งว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่ทำประโยชน์หรือมีคุณค่าต่อสังคมเสมอไป ภาวะคับวิตใจของบุคคลนั้นยังมีได้พัฒนาไปจนวัย เป็นที่น่าสังเกตว่า ไม่เห็นความสำคัญของจิตใจ ขาดความรับผิดชอบ ไม่รักษาคำพูด เห็นแก่ตัว จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังความเป็นผู้มีจริยธรรมให้กับบุคคลไปพร้อมกับทำให้ความรู้ด้วย

ตามความหมายโดยทั่วไป จริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ มีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งต่อไปนี้ คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัด และผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้น

ผู้มีจริยธรรมสูงคือผู้มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากกว่าประเภทหลัง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 3) ดังนั้นลักษณะการพัฒนาคุณภาพของประชากร โดยเฉพาะเยาวชนจึงควรเป็นความร่วมมือกันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ คือมีลักษณะที่พัฒนาทั้งในด้านวัตถุและจิตใจควบคู่กันไป และการมีเหตุผลที่ดีมีจริยธรรมสูงนั้นถือได้ว่าเป็นคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ (พุทธศาสนิกชน 2517 : 41 - 42) จริยธรรมของมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งมากกว่าอิทธิพลจากพันธุกรรม รากฐานการเกิดจริยธรรมจะเริ่มก่อตัวขึ้นในทารกตั้งแต่แรกเกิด โดยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นที่ลดน้อยตามพัฒนาการทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ จะอำนวยความสะดวก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 7) กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กมากที่สุดคือสมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง รองลงมาคือโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีสื่อมวลชนซึ่งมีส่วนในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กด้วย ตามปกติบิดามารดาไม่สู้ตระหนักในความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของตนในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็ก แต่นักวิจัยทางจิตวิทยาพบว่า เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากผู้อื่นโดยที่บุคคลนั้นตั้งใจหรือไม่ก็ตาม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 8 - 9) นั่นคือการที่เด็กมีพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลเป็นไปในรูปแบบหนึ่งรูปใดมักเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูนั่นเอง ผู้ปกครองที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ย่อมมีความเชื่อ เจตคติและประสบการณ์ที่แตกต่างกันไปด้วย และจะถ่ายทอดความเชื่อ เจตคติรวมถึงประสบการณ์ของตนไปยังเด็ก แม้ว่าบิดามารดามีความรัก ความห่วงใยในลูกของตน แต่ด้วยเหตุผลของความแตกต่างกันดังกล่าวย่อมทำให้แบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูต่างกันออกไป อันเป็นผลให้เด็กแต่ละคนได้รับการถ่ายทอดลักษณะทางสังคมแตกต่างกันด้วย เมื่อเด็กโตขึ้นจะไต่พบกับสภาพแวดล้อมที่กว้างขึ้น และเกิดการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูผสมผสานกับสภาพแวดล้อม สังคมเด็กก็จะกว้างขวางขึ้นตามลำดับ ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522 : 4) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูว่าเป็นกระบวนการที่ถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ของสังคมให้แก่เด็ก ในสังคมที่แตกต่างกันก็ใช้วิธีที่ต่างกันไปตามความเชื่อ ลักษณะนิสัย

ความเคยชินของคนในกลุ่มต่าง ๆ ขณะเดียวกันแต่ละครอบครัวก็มีวิธีอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันในปริมาณของลักษณะบางประการ เช่น การให้ความรัก การให้เหตุผล การลงโทษ ซึ่งลักษณะเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมด้วย

ปัจจุบันได้มีผู้เห็นความสำคัญของการปลูกฝังเด็กทางค่านิยมบ้างแล้ว และการพัฒนาจริยธรรมที่กำลังกระทำกันมากในขณะนี้คือ การพัฒนาจริยธรรมโดยปลูกฝังให้กับบุคคลที่อยู่ในระบบโรงเรียน สุนน อมรวิวัฒน์ (สุนน อมรวิวัฒน์ 2522 : 101) เสนอแนะไว้ว่า ค่าิยมที่ใหญ่ควรปลูกฝังแก่เด็กมากที่สุดคือ กานิยมทางคุณธรรม แทนที่จะมุ่งปลูกฝังแก่คานิยมทางวัตถุธรรม จากผลการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทยซึ่งเป็นการศึกษาจริยธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) เรื่องแรกของไทย (ดวงเคื่อน พันธุนาวิณ และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก 2520 : 7, 199, 206) พบว่า ลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตเริ่มคงที่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น โดยเฉพาะเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง และสูง จึงทำให้คาดได้ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงอายุ 13 ปี และจะพัฒนาไปถึงจุดคงที่เริ่มตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้น และจะคงระดับจริยธรรมไว้จนเป็นผู้ใหญ่

จากความสำคัญของพัฒนาการทางจริยธรรมและการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องนี้กับเยาวชนไทยในระดับอายุ 12, 14 และ 16 ปี ซึ่งเป็นวัยสำคัญในการพัฒนาจริยธรรมของบุคคล โดยศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ในแต่ละวิธีการอบรมเลี้ยงดู เพื่อยังผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนให้เป็นที่พึงประสงค์

ความมุ่งหมายในการศึกษากันว่า

1. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับอายุที่แตกต่างกัน

2. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเลี้ยงดูและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในแต่ละระดับอายุ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ครูได้นำความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางค่านจริยธรรมของเด็กวัยนี้ไปใช้พัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยสอดคล้องไปในเนื้อหาวิชาที่สอน

2. เป็นแนวทางให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ใกล้ชิด เห็นความสำคัญของวิธีการอบรมเลี้ยงดูเพื่อสามารถใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยและเพศของนักเรียน อันจะเป็นการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนให้พัฒนาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 12, 14 และ 16 ปี ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2529 จำนวน 4,271 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำกับเด็กนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในชั้นมัธยมศึกษาซึ่งมีอายุ 12, 14 และ 16 ปี ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2529 ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 จำนวน 370 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา มีดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการอบรมเลี้ยงดูมี 2 วิธี คือ

3.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

3.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล

3 2 ระดับอายุ

3 2.1 12 ปี

3.2.2 14 ปี

3 2.3 16 ปี

3 3 เพศ

3 3 1 ชาย

3 3.2 หญิง

3.4 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กในค่านต่าง ๆ มีการสั่งสอน แนะนำ ชี้แจง ให้การดูแลเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ และ/หรือกระทำต่อเด็ก อันจะเป็นแนวทางให้เด็กสามารถประพฤติปฏิบัติต่อไป ในที่นี้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นแบบใช้เหตุผลและไม่ใช้เหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เป็นการยอมรับหรือไม่ยอมรับการกระทำต่าง ๆ ของเด็กด้วยการอธิบายเหตุผลให้เด็กเข้าใจถึงการกระทำนั้น ๆ ของตนเอง ว่าควรกระทำหรือไม่ มีการส่งเสริมหรือห้ามปรามการกระทำต่าง ๆ ของเด็กเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ได้แก่ การไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินพฤติกรรมของเด็ก ส่งเสริมหรือห้ามปรามการกระทำของเด็กด้วยการใช้เหตุผลที่เด็กยอมรับได้ มีความคงที่ในการอบรมสั่งสอน มีการชี้แจงเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของเด็ก ไม่กระทำสิ่งใดโดยใช้อารมณ์ของตนเองเป็นหลัก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลจะเป็นผู้ที่ไต่คะแนนตรงข้าม

2 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไปกระทำพฤติกรรมใด ๆ โดยที่เหตุผลและค่านิยมนั้น ๆ อาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับค่านิยม กฎเกณฑ์ทางสังคมก็ได้ ซึ่งมีการแบ่งระดับของ

จริยธรรมเหล่านี้ออกเป็น 6 ชั้น ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ยึดหลักการหลบหลีกการลงโทษ คือ การที่บุคคลจะยอมทำตาม
ที่ผู้อื่นบอกหรือเลือกกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ

ขั้นที่ 2 ยึดหลักการแสวงหารางวัล คือ การที่บุคคลทำในสิ่งที่ตรงกับ
ความต้องการของเขาโดยถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง รางวัลที่ได้ก็คือความพึงพอใจของตนเอง

ขั้นที่ 3 ยึดการทำตนเป็นเด็กดีโดยทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น เป็น
การทำให้ผู้อื่นพอใจ คือ สิ่งใดที่ผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มที่ตนมีส่วนร่วมเห็นชอบ สิ่งนั้นนับว่า
เป็นสิ่งดี

ขั้นที่ 4 การทำตามกฎหมายและระเบียบของสังคม คือ การพยายาม
รักษากฎเกณฑ์ระเบียบของสังคม หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จะเป็นภาระที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 การทำตามสัญญาประชาคม คือ การทำตามมาตรฐานส่วนใหญ่
ซึ่งตกลงเห็นชอบโดยมีความคิดเห็นส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เป็นภาระยอมรับกฎเกณฑ์
ข้อตกลงต่าง ๆ โดยอาจมีข้อตกลงโดยอิสระที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัวรวมอยู่ด้วย

ขั้นที่ 6 การกระทำตามหลักจริยธรรมสากล คือ การตัดสินความถูกต้อง
ที่เกิดขึ้นจากมโนธรรม จากความคิดที่ไต่มาจากการเลือกคิชอบอย่างเหตุผล

(ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จินิก 2520 : 14 - 18)

3. ระดับอายุ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจะเป็นนักเรียนที่ปีอายุต่อไปนี้

อายุ 12 ปี ได้แก่ นักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีบริบูรณ์ ถึง 12 ปี

11 เดือน

อายุ 14 ปี ได้แก่ นักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีบริบูรณ์ ถึง 14 ปี

11 เดือน

อายุ 16 ปี ได้แก่ นักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีบริบูรณ์ ถึง 16 ปี

11 เดือน

4. กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 หมายถึง กลุ่มโรงเรียนใน กรุงเทพมหานคร ที่กรมสามัญจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2526 โดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นการ รวมกลุ่มของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน เพื่อร่วมมือกันทางการศึกษาอันจะทำให้โรงเรียนในกลุ่มมีคุณภาพทัดเทียมกันและบรรรุดตามเป้าประสงค์ของกรมการ บริหารการใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษา ได้แก่

โรงเรียนศึกษานารี

โรงเรียนศึกษานารีวิทยา

โรงเรียนวัดอินทาราม

โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย

โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม

โรงเรียนวัชรากโอรส

โรงเรียนชนบุรีวรเทพีพลารักษ์

แต่เนื่องจากโรงเรียนชนบุรีวรเทพีพลารักษ์เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งขึ้นใหม่ และยังไม่พร้อมสำหรับการเข้าร่วมกลุ่มจึงขอลอนักว่า ปัจจุบันจึงคงอยู่ 6 โรงเรียนดังที่ กล่าวมา

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของกลุ่มโรงเรียน ดังกล่าว

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอไว้เป็นหัวข้อต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางจริยธรรม
2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางจริยธรรม

1. ทฤษฎีอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการทางจริยธรรม

ไรท์ (กรมวิชาการ 2525 : 4 อ้างอิงมาจาก Wright, n.d.)

เชื่อว่าสังคมมีส่วนในการปั้นมนุษย์ให้มีลักษณะแตกต่างกัน ความลักษณะของสังคม ส่วนนักทฤษฎีจิตวิเคราะห์เห็นว่า เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ว่าจะทำอะไรอะไรดีอะไรชั่วจากผู้อื่นที่ใกล้ชิดด้วยการเลียนแบบ (Identification) จากผู้ที่ตนรักและมีอำนาจ จนในที่สุดก็จะยอมรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมเป็นหลักปฏิบัติ ซึ่งเชื่อกันว่า ในช่วงแรกดวงชีวิตเกิดจะได้รับการปลูกฝังทางจริยธรรมมากกว่าช่วงอื่นของชีวิต แม้ว่านักทฤษฎีบางคนจะยอมรับการผันแปรของสังคมและสถานการณ์ในชีวิตอาจมีผลให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ได้ก็ตาม ตามแนวความคิดนี้ กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กมากที่สุด คือ สมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง รองลงมาก็คือ โรงเรียน นอกจากนี้ยังมีสื่อมวลชนต่าง ๆ อีกด้วย

2. ทฤษฎีพัฒนาการลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม

เพียเจต์และโคลเบอร์ก (กรมวิชาการ 2525 . 4 อ้างอิงมาจาก

Piajet and Kohlberg. n.d.) เชื่อว่า จริยธรรมของเด็กจะเจริญขึ้นตามความ

สามารถทางการเรียนรู้ สติปัญญา และความทรงจำของเด็ก/นอกจากนี้ยังเชื่อว่า บุคคลปกติที่ปัญญาเจริญไม่ถึงขีดสุดจะมีจริยธรรมในขั้นสูงสุดไม่ได้ เนื่องจากภาวะของการเจริญทางสมองไม่สามารถพัฒนาได้เต็มที่ อีกทั้งบุคคลเติบโตขึ้นพร้อมกับลักษณะทางจริยธรรมที่จะเริ่มแสดงตัวเด่นชัดและเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีทางที่กำหนด หากสภาวะแวดล้อมของบุคคลมีอิทธิพลในการถ่วงหรือระงับพัฒนาการนี้ หรือในทางตรงข้ามอาจมีอิทธิพลในการเร่งพัฒนาการนี้ก็ได้ ฉะนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ย่อมมีแนวทางและขั้นตอนที่เป็นสากลสามารถศึกษาได้กับคนในสังคมต่าง ๆ และความแตกต่างของคนในสังคมเดียวกันย่อมคล้ายคลึงกับความแตกต่างของคนที่อยู่ต่างสังคมด้วย เพียเจต์ (กรมวิชาการ 2525 : 4 - 5 อ้างอิงมาจาก piaget, 1952) เป็นผู้ริเริ่มความคิดที่ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งเขาได้จัดและแบ่งขั้นตอนของพัฒนาการนี้ออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 ขวบ เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด มีแต่ความต้องการทางกาย
2. ขั้นยึดคำสั่ง อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 2 - 8 ปี ในขั้นนี้เด็กจะสามารถรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อผู้อื่น เกรงกลัวผู้ใหญ่ เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ
3. ขั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการในขั้นนี้จะมีตั้งแต่เด็กอายุ 8 ปีขึ้นไป ซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบตัดสินใจ และตั้งเกณฑ์ที่เป็นของตัวเองได้

ตาราง 1 การแบ่งขั้นตอนพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

ขั้นการพัฒนจริยธรรม	ระดับอายุ
1. ขั้นก่อนจริยธรรม	0 - 2 ปี
2. ขั้นยึดคำสั่ง	2 - 8 ปี
3. ขั้นยึดหลักแห่งตน	8 - ปีขึ้นไป

เนื่องจากลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลนั้นประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ความรู้และความรู้สึกเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเชิงจริยธรรมและเหตุผลเชิงจริยธรรม ความรู้เชิงจริยธรรม ส่วนใหญ่เด็กจะมีขึ้นแล้วภายในปีแรกที่เริ่มเข้าโรงเรียน ส่วน พฤติกรรมเชิงจริยธรรมส่วนมากจะขึ้นกับสถานการณ์ซึ่งทำให้การศึกษาในเรื่องนี้กระทำ ได้ลำบาก

โกลเบอร์ก (ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน 2522 : 35 และกรมวิชาการ 2527 : 7 - 9 อ้างอิงมาจาก Kohlberg, 1969 : 391) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยอาศัยแนวคิดของเพียเจท์กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายจำนวน 75 คน โดยติดตามศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ในปีแรกที่เขาเริ่มศึกษากลุ่มตัวอย่างมีอายุในช่วง 10 - 16 ปี และติดตามศึกษาไปจนมีอายุ 22 - 28 ปี โดยวิธีให้กลุ่มตัวอย่างบอกเหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสถานการณ์ที่มีการขัดแย้งระหว่างความต้องการของบุคคลกับกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือของสังคม โดยแบ่งประเภทหรือเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ประเภท แล้วเลือกเหตุผลเหล่านี้ตามระดับอายุของผู้ใช้เหตุผลนั้น ๆ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นไม่ได้สมบูรณ์ในบุคคลที่มีอายุ 10 ปี เป็นส่วนมาก แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะพัฒนาไปอีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11 - 25 ปี เนื่องจากการศึกษาที่กระทำอย่างยากลำบากในก้าวจริยธรรม โกลเบอร์ก จึงใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการที่จะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะเห็นว่า สามารถแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางจิตใจของบุคคลได้อย่างมีแบบแผน และอาจทำให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เขาเชื่อว่า การบรรลุวุฒิภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลจะไม่แสดงออกในรูปของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกันอย่างเด่นชัดที่สุกว่า "ดี" หรือ "เลว" แต่จะเป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นเป็นลำดับ (ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน 2524 : 29) พัฒนาการใช้เหตุผลนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้นดังนี้ คือ

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 - 10 ปี) ระดับนี้บุคคลจะสนองต่อมุกฎเกณฑ์ ซึ่งกำหนดไว้โดยผู้มีอำนาจเหนือตน แต่จะเลือกกระทำพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 มุ่งหลีกเลี่ยงไม่ให้ตนถูกลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวดที่ตนจะได้รับจึงยอมทำตามผู้อื่นที่มีอำนาจเหนือตนอยู่ในช่วงอายุ 2 - 7 ปี

ชั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล เลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพึงพอใจมาให้ตนเท่านั้น เป็นการที่ทุกคนทำในสิ่งที่ตรงกับความต้องการของเขาโดยถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม เริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกัน อยู่ในช่วงอายุ 7 - 10 ปี

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 - 16 ปี) ระดับนี้เป็นการกระทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา เริ่มรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความกระตือรือร้นที่จะทำตามกฎ สนับสนุนและเห็นความดีงามในข้อกำหนดต่าง ๆ มีความยึดมั่นกับตัวบุคคลหรือกลุ่มที่ไปเกี่ยวข้องด้วย ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 3 การทำตนเป็นเด็กดีโดยทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นพอใจ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของกลุ่ม อยู่ในช่วงอายุ 10 - 13 ปี

ชั้นที่ 4 การทำตามกฎหมายและระเบียบของสังคม ความสนใจมุ่งไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่ กฎที่ตั้งไว้ และวางพยายามรักษาระเบียบของสังคม การกระทำที่ถูกต้องคือการทำตามหน้าที่ การเคารพผู้มีอำนาจหน้าที่ และพยายามรักษาระเบียบของสังคมโดยเห็นความสำคัญในตัวเอง อยู่ในช่วงอายุ 13 - 16 ปี

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป) ระดับนี้มีการดูความหมายหรือความสมเหตุสมผล ใช้สติปัญญาของตนเองในการพิจารณาตัดสินข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงกลุ่มและไม่คำนึงถึงว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือไม่ ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ขั้นที่ 5 การกระทำตามสัญญาประชาคม (The Social Contract Legalistic Orientation) เป็นการหาทางลัดอีกขั้นหนึ่งมีสิ่งใดของปัจเจกบุคคลเป็นการทำตามมาตรฐานซึ่งสังคมส่วนใหญ่ตกลงกันไว้แล้วด้วยความยินยอมพร้อมใจความถูกต้องเป็นเรื่องของคุณค่าและความคิดเห็นส่วนตัวด้วย ผลคือในขั้นนี้มีการเน้นถึงกฎหมายว่าเปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควรเพื่อประโยชน์ของสังคม (ขั้นที่ 4 เป็นแบบที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ตามตัว แกะไขเปลี่ยนแปลงไม่ได้) นอกเหนือจากกฎหมายแล้ว อาจมีการตกลงโดยอิสระหรือมีสัญญาที่ถือเป็นข้อตกลงกระทำร่วมกันไว้กันได้ อยู่ในช่วงอายุ 16 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 6 การกระทำตามหลักจริยธรรมสากล (The Universal Ethical - Principle Orientation) ความถูกต้องเกิดจากการตัดสินใจจากมโนธรรมที่ได้มาจากกฎธรรมจริยาที่เราคิดเลือกเอาอย่างมีเหตุผล มีลักษณะเป็นสากลและไม่เปลี่ยนแปลง เป็นนามธรรม เช่น หลักแห่งความปิติธรรมและความงามภาคของมนุษย์ เคารพในสิทธิมนุษยชนในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลอยู่ใต้อำนาจผู้ใหญ่

บุคคลจะมีพัฒนาการในการตัดสินใจถูกผิดเป็นขั้น ๆ จากต่ำไปหาสูง ไม่มีการย้อนกลับ ไม่มีการข้ามขั้นและไม่มีการเร่งขั้น และจากผลการวิจัยของโคลเมอร์กพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วเด็กอายุ 7 ขวบ จะอยู่ในขั้นที่ 1 อายุ 10 ขวบ จะอยู่ในขั้นที่ 2 อายุ 13 ปี จะอยู่ในขั้นที่ 3 อายุ 16 ปี จะอยู่ในขั้นที่ 4 ส่วนในขั้นที่ 5 - 6 เป็นวัยผู้ใหญ่ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ใหญ่จะมีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นที่ 5 - 6 ทุกคน บางคนอาจอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น (สมเดช มุงเมือง 2527 : 56 - 57 อ้างอิงมาจาก กวงเต็บ คัมภีร์เตวีน 2524)

ตาราง 2 เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ชั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (2 - 7 ปี) ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 - 10 ปี)
ชั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้ใหญ่เห็นชอบ (10 - 13 ปี) ชั้นที่ 4 หลักการหาความหน้าที่ทางสังคม (13 - 16 ปี)	2. ระดับกึ่งกฎเกณฑ์ (10 - 16 ปี)
ชั้นที่ 5 หลักการหาความมั่นคงสัญญา (16 ปีขึ้นไป) ชั้นที่ 6 หลักการยึดจุดศกษจากล (ผู้ใหญ่)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮอฟแมน (ควงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ปรากฏาัจฉนิค

2524 : 20 อ้างอิงมาจาก Soflian, 1970 : 291) แสดงถึงวิธีการให้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมของเด็ก โดยเฉพาะในเด็กที่มีอายุมากกว่า 5 ขวบ และจากการรวบรวมผลงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า การใช้วิธีการให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนเด็กนั้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรม

ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโวลเตอร์ และปาร์ค (ทิพย์สุภา นิลสินธพ 2523 : 23 อ้างอิงมาจาก Walters & Parke, 1967 : 207 - 217) ที่พบว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบให้เหตุผล จะเป็นเด็กที่ไม่ก้าวร้าว รู้จักมีขอบเขตที่ดี และมีความรู้สึก ละเอียดต่อการทำความผิด

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 185 - 189) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถูกอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยในกรุงเทพฯ ที่มีอายุตั้งแต่ 11 - 25 ปี ผลปรากฏว่า ระยะเวลาการให้เหตุผลของเยาวชนไทยแตกต่างกันไปตามวิธีการอบรมเลี้ยงดู 2 วิธีคือ แบบรักและแบบให้เหตุผล กล่าวคือ ผู้ที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักมากและให้เหตุผลมาก มีจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อยและให้เหตุผลน้อย

วิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2521 : 115) ศึกษาความสัมพันธ์ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู ของนักเรียนอายุ 9 - 12 ปี ที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 5 จากโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี จำนวน 120 คน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคช วิโย (เคช วิโย 2522 : 68) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและปล่อยปละละเลย

อาจกล่าวได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผล มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก

1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช่เหตุผล

งานวิจัยต่างประเทศ

เชียร์ส และคนอื่น ๆ (ควงเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจวบจันก 2520 : 23 - 24 อ้างอิงมาจาก Sears and others. 1957 : 372) พบว่า ความรักของบิดาเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจริยธรรมในเด็ก ถ้าในช่วงแรกเกิดเด็กได้รับความรัก ความอบอุ่นโดยได้รับการบำบัดความต้องการต่าง ๆ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่จะเกิดความรัก ความพอใจในผู้ที่เลี้ยงดูตน ก่อนที่เด็กจะยอมรับการถ่ายทอดลักษณะจากบุคคลนั้น ๆ

เบกเคอร์ และฮอฟแมน (ควงเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจวบจันก 2520 : 33 อ้างอิงมาจาก Becker. 1964 : 186 - 189 and Hoffman. 1970 : 290 - 292) ได้ประมวลผลงานวิจัยเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ทางจริยธรรมของเด็กที่ถูกลงโทษทางกาย และจิต ผลปรากฏว่า วิธีการลงโทษทางกายนั้น ยิ่งใช้มากเท่าใดก็จะทำให้เด็กขาดลักษณะต่าง ๆ ทางจริยธรรมมากขึ้นเท่านั้น ผลที่พบก็มีในบุคคลอายุตั้งแต่ 4 - 20 ปี ส่วนวิธีการลงโทษทางจิตยังไม่พบความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดกับลักษณะทางจริยธรรมของบุคคล

มุสเสน และคนอื่น ๆ (พีรพงศ์ ลีรวัดนางกูร 2520 : 13 - 14 อ้างอิงมาจาก Mussen and others. 1976 : 375) ศึกษาเด็กที่มาจากบ้านที่มีการควบคุมสูงหรือแบบอัทธาศิปปิโตย จะมีพฤติกรรมแสดงออกมาในรูปของอาการคัดค้าน ไม่เชื่อฟังหรือขัดขืน ไม่เอาจริงเอาจังหรือเต็มไปด้วยความหวาดกลัว

งานวิจัยในประเทศ

✓ ยงยุทธ เปลี่ยนดวง (นิภาพรรณ โสমনะพันธ์ 2525 : 16 อ้างอิงมาจาก ยงยุทธ เปลี่ยนดวง 2509 : 9 - 10) ได้ทำการศึกษาสาเหตุของเด็กที่หนีออกจากบ้าน พบว่าร้อยละ 30 ของเด็กที่หนีออกจากบ้านมีสาเหตุมาจากผู้ปกครอง และสาเหตุเหล่านี้เนื่องมาจากผู้ปกครองเขียนตีร้อยละ 42 ผู้ปกครองดูค่าประมาณร้อยละ 40 แสดงว่าความเข้มงวดและการลงโทษของพ่อแม่ ทำให้เด็กเกิดความตึงเครียด คับข้องใจ และจะหาทางระบายอารมณ์ออกมาในทางตรงข้ามกับที่พ่อแม่สั่งสอน

ประยูทธ์ วัชรคติษย์ (ประยูทธ์ วัชรคติษย์ 2514 : 45) ได้ศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับความมุ่งหวังทางการเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 119 คน นาผลมาวิเคราะห์โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับ t-test พบว่า การอบรมเลี้ยงดูในเด็กไทยนั้น ส่วนมากจะเป็นแบบการให้ความรักและการคาดหวังเอาจากเด็ก แต่แบบลงโทษนั้นมีน้อย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก 2520 : 105) ได้ศึกษาลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและลงโทษทั้งทางกายและทางจิต พบว่า มีความสัมพันธ์กันน้อยมากกับลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรม

จากการศึกษางานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศที่กล่าวมา เห็นได้ว่ายังไม่มีการศึกษาในด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบไปใช้ เหตุผลออกมาอย่างถึง เว้น จึงยังไม่สามารถสรุปออกมาได้ว่า มีความสอดคล้องกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างไร

2. เพศกับการพัฒนาทางจริยธรรม

งานวิจัยต่างประเทศ

โฮลส์ไตน์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก 2520 : 183 - 184 อ้างอิงมาจาก Holstein, 1976) ได้ทำการวิจัยแบบช่วงยาว 3 ปี โดยศึกษาเด็กชายหญิงและบิดา มารดา พบว่า เด็กหญิงส่วนใหญ่เมื่ออายุ 15 ปีนั้นมีจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 3 ส่วนเด็กชายจะอยู่ในขั้นที่ 2 แต่เมื่อวัดอีกครั้งเมื่ออายุ 16 ปีวัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะอยู่ในขั้นที่ 4 และวัยรุ่นหญิงจะอยู่ในขั้นที่ 3 - 5 ส่วนบิดา มารดาจะอยู่ในขั้นที่ 4 และ 5 ซึ่งสอดคล้องกับผลการค้นคว้าของโคลเมอร์ก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก 2524 : 11 - 12 อ้างอิงมาจาก Kohlberg, 1976) ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมพบว่า ขณะนี้ยังเป็นเด็กหญิงจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าชาย แต่เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นพัฒนาการทางจริยธรรมจะมีระดับใกล้เคียงกันและวัยรุ่นชายจะมีการพัฒนาทางจริยธรรมได้ดีกว่าวัยรุ่นหญิงในระยะ

ต่อมา ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของไรท์ (วิเชียร ทองนุช 2521 : 35 อ้างอิงมาจาก Wright. 1971 : 57,145) โรสเบอร์ก และมาบิรา (มัญชร บั๊กว่อง 2522 : 65 อ้างอิงมาจาก Jacobson. 1976 : 2622-A and Shapiro. 1976 : 65) ที่พบว่า เด็กเพศชายและเพศหญิงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน หรือแสดงให้เห็นว่าเด็กเพศชายและหญิงมีความเหมาะสมในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเท่าเทียมกัน

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเคื่อน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (ดวงเคื่อน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 97 - 98) ศึกษาข้อบกพร่องและพัฒนาการทางจริยธรรมของเยาวชนไทยในประเภทต่าง ๆ โดยแบ่งผู้ถูกศึกษาซึ่งมีอายุตั้งแต่ 11 - 25 ปี ในกรุงเทพมหานคร ตามลักษณะทางสังคมและวิถีการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งเพศ จำนวน 1,400 คน ผลงานวิจัยพบว่า ในวัยเด็กจนกระทั่งวัยรุ่นตอนกลางหญิงมีจริยธรรมสูงกว่าชายส่วนในวัยรุ่นตอนปลายและผู้ใหญ่ตอนต้นนั้น ชายมีจริยธรรมสูงกว่าหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิเชียร พงษ์ประเสริฐ (วิจัยสนเทศ 2527 : 7 อ้างอิงมาจาก วิเชียร พงษ์ประเสริฐ 2526) ซึ่งศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพฯ ซึ่งพบว่าทางด้านความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมนั้น นักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชาย ขัดแย้งกับงานวิจัยของวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2521 : 109) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงไปมีความแตกต่างกันในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาใน 4 ภาค โดย วชิ ออมสิน (วชิ ออมสิน 2522) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศรีวรรณ เขียวลี (ศรีวรรณ เขียวลี 2522) ในภาคกลาง สุพัตรศรี ชุมทรัพย์ (สุพัตรศรี ชุมทรัพย์ 2522)

ในภาคเหนือ และสุรณี จุติคำรงค์พันธ์ (สุรณี จุติคำรงค์พันธ์ 2522) ในภาคใต้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแต่ละภาคเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากภาคละ 480 คน และผลงานวิจัยของบัญญัติ แก้วส่อง (บัญญัติ แก้วส่อง 2522 : 65) ที่ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมือง และชนบทพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่มีความแตกต่างกันในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ในค่านพศนั้น ผลงานวิจัยในประเทศส่วนใหญ่จะไม่มีความแตกต่างก็ในการพัฒนาด้านจริยธรรมผู้วิจัยจึงน่าจะหาความสัมพันธ์กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันซึ่งอาจจะทำให้มองเห็นความแตกต่างได้

3. อายุกับพัฒนาการทางจริยธรรม

งานวิจัยต่างประเทศ

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1964 a) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับอายุ โดยแบ่งเหตุผลออกเป็น 6 ชั้น "พบว่าเด็กอเมริกันอายุ 7, 10, 13 และ 16 ปี นิยมใช้เหตุผลในชั้นที่สูงขึ้นไปตามอายุ กล่าวคือ เด็กอายุ 7 ปีแทบทุกคนใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 1 และ 2 เด็กอายุ 10 ปี มากกว่าครึ่งจะยังใช้เหตุผลในชั้นที่ 1 และ 2 แต่ก็ยังมีอีกพวกหนึ่งที่ใช้ชั้นที่ 3 และ 4 มากกว่าวัยรุ่นตอนปลายอายุ 16 ปี แม้จะยังมีผู้ใช้เหตุผลในชั้นที่ 3 และ 4 แต่ปรากฏว่ามีผู้ใช้เหตุผลในชั้นที่ 5 และ 6 มากกว่า (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจตุร 2520 : 14 - 16) ซึ่งจากผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของคอนสแตนโซ (Constanzo, 1973 : 154 - 161) ที่ได้ทดสอบพัฒนาการทางจริยธรรมกับเด็กอายุ 5 - 11 ปี โดยการเสนอเรื่องเล่าที่ละเรื่อง ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องที่ถูกกล่าวถึงเจตนาที่ดี และไม่ดี จำนวนทั้งหมด 4 เรื่อง และให้เด็กประเมินตัวละครในเรื่องว่าเป็นเด็กดีมากน้อยเพียงใด ผลปรากฏว่า การใช้หลักเจตนาในการตัดสินเพิ่มขึ้นตามอายุ แสดงว่าอายุเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องของการตัดสินใจทางจริยธรรมที่เห็นได้ชัดเจน

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520) ได้ศึกษาพัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กกรุงเทพฯ และเด็กต่างจังหวัด โดยเปรียบเทียบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ที่มีอายุต่างกัน แบ่งกลุ่มผู้ถูกศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มตามช่วงอายุคือ 11 - 13 ปี, 15 - 17 ปี, และ 19 - 21 ปี ปรากฏว่า เปอร์เซนต์ของผู้มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตั้งแต่ชั้น 1 ถึง 6 ในกลุ่มผู้มีอายุ 3 ช่วงนี้ใกล้เคียงกัน โดยผู้ตอบส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มมีคะแนนจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 4 (ประมาณ 50 %) และรองลงไปอยู่ในชั้นที่ 3 (ประมาณ 35 %) ส่วนผู้ตอบที่มีคะแนนจริยธรรมในชั้นที่ 1 และ 2 รวมกันกับชั้นที่ 5 และ 6 รวมกันมีเป็นจำนวนใกล้เคียงกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โคลเมอร์ก ส่วนงานวิจัยในระดับอนุบาลและเตรียมประถม (4 - 6 ขวบ) จำนวน 83 คน ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522) ได้ให้เด็กดูภาพประกอบการเล่าเรื่อง และให้เด็กตอบโดยเลือกภาพว่า เมื่อเด็กหาคีหรือไม้ค้ำ จะได้รับผลตอบแทนอย่างไร โดยมีภาพให้เลือก 4 ภาพ เป็นภาพแสดงระดับชั้นจริยธรรมชั้น 1 2 3 และภาพที่ไม่เกี่ยวข้องอีก 1 ภาพ โดยให้เด็กตอบได้ 2 ครั้ง ในแต่ละเรื่อง ผลปรากฏว่า เด็กไทยอายุ 4 - 5 ขวบ ส่วนใหญ่จะใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 1 รองลงมาก็คือชั้นที่ 2 และมีจำนวนน้อยที่เลือกตอบในชั้นที่ 3 ส่วนการตอบในครั้งที่ 2 ปรากฏว่าเด็กจะเลือกตอบในชั้นที่สูงกว่าคำตอบแรก 1 ชั้น นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบว่า เด็กอายุ 6 ขวบ ที่พัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ 4 - 5 ขวบอย่างเด่นชัด

จากผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นได้ว่าจริยธรรมได้มีการพัฒนาขึ้นตามอายุ จึงเป็นเรื่องน่าสนใจที่จะศึกษากับนักเรียนที่มีช่วงอายุไม่แตกต่างกันมากนักว่า จะมีพัฒนาการเป็นอย่างไร

จากการศึกษาทฤษฎีและผลงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ความตัวแปรต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น แสดงให้เห็นถึงลักษณะบางอย่างที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กและเยาวชน ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่มีค่ามารคาใช้ต่อบุตร จึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบแบบวิธีของการอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กในแต่ละระดับอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวก
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กในแต่ละระดับอายุ มีความสัมพันธ์ทางลบ

บทที่ 3

วิธีการเินการ

ประชากร

ประชากรที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2529 รัศับอายุ 12, 14 และ 16 ปี ของกลุ่มโรงเรียน
มัธยมศึกษา ส่วนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร จำนวน 4,271 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น
มัธยมศึกษาภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2529 รัศับอายุ 12, 14 และ 16 ปี
ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร จำนวน 370 คน
โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สํารวจจำนวนนักเรียนที่มีอายุ 12, 14 และ 16 ปี ของแต่ละโรงเรียน
ว่ามีจำนวนทั้งสิ้นกี่คน
2. เปิดตารางการสุ่มตัวอย่างโดยใช้รัศับความเชื่อถือได้ 95 % เพื่อหา
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamena. 1969 :
887)
3. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
ตามรัศับอายุและเพศ และเป็นสํักส่วนเกี่ยวกับจำนวนประชากร รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
370 คน ดังปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและเพศ

โรงเรียน	ระดับอายุ						รวม
	12 ปี		14 ปี		16 ปี		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
โรงเรียนศึกษานารี	-	26	-	26	-	18	70
โรงเรียนศึกษานารีวิทยา	8	20	9	20	3	12	72
โรงเรียนวัดอินทาราม	9	10	9	10	5	6	49
โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย	8	9	8	8	4	4	41
โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม	11	13	12	14	9	11	70
โรงเรียนวัดราชโอรส	27	-	28	-	11	2	68
รวม	63	78	66	78	32	53	370

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู
2. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

1. แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู มีวิธีสร้างดังนี้

1.1 ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากตำราและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดู โดยรับแนวคิดจาก ควงเคื้อน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันติก (ควงเคื้อน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันติก 2520 : 223 - 256) +

ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522) และชูศรี หลักเพชร (ชูศรี หลักเพชร 2517) แล้วจึงสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 30 ข้อ

1.2 นำไปให้นักเรียนจำนวน 20 คน จากโรงเรียนวัดราชโอรส ได้ทดลองทำเพื่อตรวจหาความถี่ของพฤติกรรมต่าง ๆ ในแบบสอบถาม และเขียนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ตนเคยได้รับจากวิธีการอบรมเลี้ยงดู จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและเพิ่มข้อคำถามเป็น 56 ข้อ

1.3 นำไปให้อาจารย์ชำรงค์ ชูทัพ อาจารย์บัญชา อึ้งสกุล และอาจารย์สงวน แสงรัตนกุล ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถามชุดนี้

1.4 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรสที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ด้วยวิธีการแจกแจงแบบ t-Distribution โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ให้ 25 % ของผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นกลุ่มสูง และให้ 25 % ของผู้ที่ได้คะแนนต่ำเป็นกลุ่มต่ำ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนกลาง ๆ ไม่นำมาคิดใช้ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไว้ 30 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับครั้งสุดท้าย

ลักษณะของแบบสอบถาม มีดังนี้คือ

เป็นการถามการปฏิบัติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองต่อเด็ก ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 2 แบบด้วยกันคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล มีข้อคำถามรวม 30 ข้อ แบ่งออกเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล 15 ข้อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล 15 ข้อ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองต่อนักเรียน วิธีตอบให้อ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างช้า ๆ และพิจารณาว่า ตัวเลือกใดที่

ข้อ 4

ใกล้เคียงความเป็นจริงสำหรับตัวนักเรียนมากที่สุดให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง หรือไม่เคยเลย เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

วิธีที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อนักเรียน	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
o บิดา มารดา จะอธิบายเหตุผลด้วย เมื่อสนับสนุนให้นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ	✓		
oo บิดา มารดาห้ามนักเรียนคบเพื่อนที่ ท่านไม่ชอบโดยไม่ชี้แจงให้นักเรียน ทราบถึงเหตุผล		✓	

เกณฑ์ในการให้คะแนน

การยอมรับเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบใช้เกณฑ์แบบเดียวกันคือ

บ่อยครั้ง = 3 คะแนน

นาน ๆ ครั้ง = 2 คะแนน

ไม่เคยเลย = 1 คะแนน

ผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มการยอมรับเลี้ยงดูแบบใด จะต้องได้คะแนนในค่านับมากกว่า
30 คะแนน และคะแนนที่ได้นั้น จะต้องมากกว่าหรือสูงกว่าคะแนนของอีกค่านับหนึ่งอยู่
15 คะแนน

2. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีวิธีสร้างและคัดแปลงดังนี้

2.1 ศึกษาจากทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก รวมทั้งผลงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ ควงเคื่อน
พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันก (ควงเคื่อน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข
ประจวบจันก 2520 : 223 - 256) ชูศรี หลักเพชร (ชูศรี หลักเพชร 2517)

และวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2521) มาดัดแปลงบางสถานการณ์เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างมักประสบอยู่ มีข้อคำถามรวม 20 ข้อ

2.2 นำแบบสอบถามนี้ไปให้อาจารย์ช่วยรงค์ ชูชีพ อวาระย์บัญชา อึ้งสกุล และอาจารย์สงม แสงรัตนกุล ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถามชุดนี้

2.3 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรสที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยวิธีการแจกแจงแบบ t-Distribution โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มให้ 25 % ของผู้ที่ไต่คะแนนสูงเป็นกลุ่มสูง และให้ 25 % ของผู้ที่ไต่คะแนนต่ำเป็นกลุ่มต่ำ ส่วนผู้ที่ไต่คะแนนกลาง ๆ ไม่นามาคิดใช้ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นจึงนำไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่น

ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นการถามถึงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นการสร้างสถานการณ์ที่เป็นเรื่องต่าง ๆ จำนวน 20 เรื่อง เรื่องเหล่านี้บรรยายถึงสถานการณ์ขัดแย้ง ซึ่งเป็นเหตุการณ์คุ้นเคยของเยาวชน โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ เช่น การซื้อของ การสอบ การใช้ห้องสมุด การข้ามถนนตรงทางม้าลาย การเข้าคิวซื้อตัวภาพยนตร์ เป็นต้น เรื่องเหล่านี้เขียนโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ให้ดูเหมือนว่าผู้ตอบกำลังประเมินเหตุการณ์กระทำของบุคคลในเรื่อง โดยใช้เหตุผลของผู้ตอบไปตัดสินว่า ถ้าเป็นในเหตุการณ์นั้น บุคคลได้ทำพฤติกรรมนั้นเพราะเหตุใด และเพื่อเป็นการควบคุม จึงมีเหตุการณ์ที่บุคคลถูกกำหนดให้ทำความคิดและหากความเลวเป็นสัดส่วนกัน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นการถามเกี่ยวกับการให้เหตุผล ข้อคำถามเป็นเรื่องสั้น ๆ ของบุคคลต่าง ๆ ให้นักเรียนอ่านช้า ๆ บุคคลในเรื่องจะเลือกกระทำอย่างหนึ่ง ให้นักเรียน

หยุดคิดถึงเหตุผล ว่าถ้านักเรียนเป็นคน ๆ นั้น จะกระทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด เมื่อนักเรียนได้เหตุผลแล้ว จึงอ่านคำตอบที่มีให้เลือก 6 คำตอบสำหรับแต่ละเรื่อง คำตอบใดตรงกับเหตุผลที่นักเรียนคิดไว้ล่วงหน้ามากที่สุด ก็คือ เครื่องหมาย ✓ หน้าตัวเลือกนั้น ในการตอบคำถามแต่ละข้อให้เลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ถ้านักเรียนไม่เข้าใจคำแนะนำหรือข้อความใด ให้ถามได้ ถ้าเข้าใจแล้วลงมือทำได้ทันที

ตัวอย่าง

- ๐ เมื่อมีคนร่างกายแข็งแรงมานั่งขอทานตามริมถนนหรือริมทาง นักเรียนจะไม่ให้เงินแก่ขอทานนั้น เพราะเหตุใด
- ...1. ถ้าให้เงิน เพื่อนอาจว่านักเรียนโง่
 - ...2. การช่วยเหลือประเภทนี้ยากที่จะได้รับการตอบแทน
 - ...3. ไม่มีใครว่านักเรียนขาดความเมตตา เพราะคนส่วนมากก็ไม่ให้เช่นกัน
 - ...✓4. การให้เงินหรือไม่ให้เงินก็ไม่มีความแตกต่างใด ๆ
 - ...5. ขอทานนั้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่จำเป็นต้องให้เงินแก่เขา
 - ...6. การให้เงินเป็นการช่วยเหลือขอทานในทางที่ผิด
- ๐๐ ถ้านักเรียนได้รับแต่งตั้งได้เป็นหัวหน้ากลุ่มและรับผิดชอบค่านายหน้าเงินของกลุ่ม นักเรียนจะหาอย่างเต็มความสามารถเพราะเหตุใด
- ...1. กลัวทำไม่ดีแล้วเพื่อนจะรังเกียจ
 - ...2. เป็นการเสียสละที่มีประโยชน์ต่อตนเอง
 - ...✓3. ต้องการให้เพื่อนเห็นว่านักเรียนเป็นคนดี
 - ...4. เป็นหน้าที่ที่นักเรียนต้องรับผิดชอบ
 - ...5. นักเรียนต้องคอยดูแลตามที่ได้รับแต่งตั้ง ให้สมกับที่เพื่อนไว้วางใจ
 - ...6. รายได้เป็นของส่วนรวมต้องรักษาไว้เพื่อส่วนรวม

๐ จากตัวอย่างแรก หมายความว่า การที่ไม่ให้เงินแก่ชอทานเพราะนักเรียนมีเหตุผลว่า ไม่มีกฎหมายใดระบุว่า การไม่ให้ทานนั้นเป็นความผิด แสดงว่าจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 4

๐๐ จากตัวอย่างที่สอง หมายความว่า ถ้านักเรียนได้รับแต่งตั้งนักเรียนจะทำงานอย่างเต็มความสามารถด้วยเหตุผลว่า นักเรียนอยากให้เห็นว่านักเรียนเป็นคนดีน่าคบหา แสดงว่าจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 3

เกณฑ์การให้คะแนน

ในการตรวจให้คะแนนมีการใช้ เกณฑ์ดังนี้

ผู้ที่ตอบในข้อเลือกที่ 1	จะได้คะแนนในข้อที่เลือก	=	1
ผู้ที่ตอบในข้อเลือกที่ 2	จะได้คะแนนในข้อที่เลือก	=	2
ผู้ที่ตอบในข้อเลือกที่ 3	จะได้คะแนนในข้อที่เลือก	=	3
ผู้ที่ตอบในข้อเลือกที่ 4	จะได้คะแนนในข้อที่เลือก	=	4
ผู้ที่ตอบในข้อเลือกที่ 5	จะได้คะแนนในข้อที่เลือก	=	5
ผู้ที่ตอบในข้อเลือกที่ 6	จะได้คะแนนในข้อที่เลือก	=	6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ จะกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในระดับอายุ 12, 14 และ 16 ปี ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร ภาคปลาย ปีการศึกษา 2529 โดยปฏิบัติดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. แยกนักเรียนตามอายุที่กาหนด แล้วให้ทำแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู

และแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

3. เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนามาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทราวจีให้คะแนนแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด

2. แยกคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามตัวแปรทั้ง 3 ด้าน คือ ระบุอายุ เพศ และการอบรมเลี้ยงดู

สำหรับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลนั้น กลุ่มตัวอย่างได้จากผู้ที่มีคะแนนด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่า 30 คะแนนขึ้นไป และมีคะแนนสูงกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป

ส่วนสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่จัดว่าไม่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล เนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างบางส่วนมาก มีคะแนนอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสูงจึงพิจารณา คัดเลือกรายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ เหลือจากการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลแล้วจึงคัดเลือกผู้ที่ คะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลตั้งแต่ 30 คะแนนขึ้นไป โดยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีรายละเอียดดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	อายุ 12 ปี	42	คน
	อายุ 14 ปี	45	คน
	อายุ 16 ปี	31	คน
	รวม	118	คน
การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล	อายุ 12 ปี	29	คน
	อายุ 14 ปี	26	คน
	อายุ 16 ปี	21	คน
	รวม	76	คน

3. ทดสอบตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดย -

3.1 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามระดับอายุใช้ F -test

3.2 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงโดยใช้ t -test

3.3 หากความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมใช้ Pearson - Product Moment Correlation แล้วทดสอบนัยสำคัญด้วยการเปิดตาราง

สถิติที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานการวิเคราะห์ค่าสถิติอื่น ๆ ต่อไปคือ

1.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 การหาค่าความแปรปรวน (Variance)

1.4 การวิเคราะห์เป็นรายข้อ ใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2520 : 150)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{N_H} + \frac{s_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ t = ค่าที่พิจารณาใน t-Distribution

\bar{X}_H, \bar{X}_L = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

s_H^2, s_L^2 = ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

N_H, N_L = จำนวนคน 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.5 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ ใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2520 : 155)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum r_j^2}{t} \right]$$

α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อสอบ

r_j^2 = ความแปรปรวนเป็นรายข้อ

t^2 = ความแปรปรวนทั้งฉบับ

1.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ t-test (วิเชียร เกตุสิงห์ 2522 : 48)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} \left[\frac{n_1}{n_1} + \frac{n_2}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ t = ค่าที่พิจารณาใน t -Distribution

\bar{X}_1 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 2

S_1^2 = ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 = ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

N_1 = จำนวนคนในกลุ่มที่ 1

N_2 = จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มใช้ Analysis of Variance โดยใช้การวิเคราะห์แบบทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีมากกว่า 2 กลุ่ม เป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2520 : 69 - 78)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ MS_b = เป็นค่าเฉลี่ยของผลบวกของกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w = เป็นค่าเฉลี่ยของผลบวกของกำลังสองภายในกลุ่ม

โดยใช้วิธีของ Newman-Kuel ในการทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม

3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Testing Differences Between Means) โดยใช้ t -test ในการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 ใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2520 : 45 - 48)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}{\frac{s_1^4}{n_1^2(n_1-1)} + \frac{s_2^4}{n_2^2(n_2-1)}}$$

t = ค่าสถิติที่จะพิจารณาใน **t-Distribution**

s^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละกลุ่ม

\bar{x}_1 = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{x}_2 = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

n_1 = จำนวนคนในกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

4. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้การคำนวณหาสหสัมพันธ์ (Correlation) ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) เป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 โดยใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2520 : 28 - 32)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[(N \sum X^2) - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r = สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y

X = เป็นผลรวมของผลการวัดจากตัวแปร X

Y = เป็นผลรวมของผลการวัดจากตัวแปร Y

XY = เป็นผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

X^2 = เป็นผลรวมของกำลังสองของ X

Y^2 = เป็นผลรวมของกำลังสองของ Y

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลและความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\Sigma X, \Sigma Y$ แทน ผลรวมของคะแนนเดิม

ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนนแต่ละคู่

$\Sigma X^2, \Sigma Y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบแต่ละตัว

S^2 แทน ค่าความแปรปรวน

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

t แทน ค่าสถิติที่พิจารณาใน t -distribution

F แทน ค่าสถิติที่พิจารณาใน One-Way ANOVA (F-distribution)

SS แทน Sum Square

MS แทน Mean Square

df แทน Degree of Freedom

* แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอตามลำดับดังนี้

1. เป็นการแสดงค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ดังแสดงไว้ในตาราง 4

2. การศึกษาเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.1 ศึกษาเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน ดังแสดงไว้ในตาราง 5 และ 6

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ดังแสดงไว้ในตาราง 7, 8, 9 และ 10

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

3.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ดังแสดงไว้ในตาราง 11

3.2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช่เหตุผลกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ดังแสดงไว้ในตาราง 12

1. การแสดงค่าสถิติพื้นฐาน ในค่านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ตาราง 4 แสดงค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน

ระดับอายุ	N	\bar{X}	SD
อายุ 12 ปี	141	78.1986	6.1263
อายุ 14 ปี	144	85.0000	7.2237
อายุ 16 ปี	85	90.9059	6.8184
รวม	370	83.7649	8.3202

จากค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในตาราง 4 พบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ

2. การศึกษาเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.1 การศึกษาเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ศึกษาคือ นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันเมื่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกัน

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับอายุ 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มอายุ 12 ปี ถึง 12 ปี 11 เดือน
2. กลุ่มอายุ 14 ปี ถึง 14 ปี 11 เดือน
3. กลุ่มอายุ 16 ปี ถึง 16 ปี 11 เดือน

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	8922.8565	4461.4282	98.5065*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	367	16621.6868	45.2907	
รวม	369	25544.5432		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 5 พบว่า นักเรียนที่มีระดับอายุแตกต่างกันนี้เมื่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$(F_{.05} (2, 367) = 3.02)$$

เพื่อทดสอบว่า กลุ่มนักเรียนในระดัับอายุใดมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน จึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันเป็นรายคู่

ระดับอายุ	\bar{x}	12 ปี	14 ปี	16 ปี
		78.1986	85.0000	90.9059
12 ปี	78.1986	-	6.8014*	12.7073*
14 ปี	85.0000	-	-	5.9059*
16 ปี	90.9059	-	-	-
			$r = 2$	$r = 3$
	$q_{.95}(r, 367)$		2.77	3.32
	$\sqrt{MS_{\text{error}}/n}$		1.7288	2.0654

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ในตาราง 6 พบว่า นักเรียนที่มีระดับอายุ 16 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีระดับอายุ 12 ปี และ 14 ปี และนักเรียนที่มีระดับอายุ 14 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีระดับอายุ 12 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 5 และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ในตาราง 6 แล้ว พบว่า นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2.2 การศึกษาเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

สมมติฐานที่ศึกษา คือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงตามระดับอายุ

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในระดับอายุ 12 ปี

เพศ	N	\bar{X}	SD	t
ชาย	63	74.8413	5.694	6.62*
หญิง	78	80.9103	5.046	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในระดับอายุ 12 ปี พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{.05} (125.07) = 1.960$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในระดับอายุ 14 ปี

เพศ	N	\bar{X}	SD	t
ชาย	66	80.3182	6.783	8.66*
หญิง	78	88.9615	4.836	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในระดับอายุ 14 ปี พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{.05}(114.99) = 1.980$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในระดับอายุ 16 ปี

เพศ	N	\bar{X}	SD	t
ชาย	32	87.0313	8.830	3.78*
หญิง	53	93.2453	3.715	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนใน ระดับอายุ 16 ปี พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{.05}(37.72) = 2.021$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในทุกระดับอายุ

เพศ	N	\bar{X}	SD	t
ชาย	161	79.5093	8.156	9.44*
หญิง	209	87.0431	6.843	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

3.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับ

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

สมมติฐานที่ศึกษาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ตาราง 11 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนอายุ 12, 14 และ 16 ปี

อายุ	12 ปี	14 ปี	16 ปี
n	42	45	31
r	0.379*	0.496*	0.188

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ในตาราง 11 พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีอายุ 12 ปี และ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{.05,41} = .304$, $r_{.05,44} = .288$, $r_{.05,30} = .349$) ส่วนนักเรียนที่มีอายุ 16 ปี นั้น ไม่พบความสัมพันธ์กัน

ตาราง 12 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช่เหตุผลกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนอายุ 12, 14 และ 16 ปี

อายุ	12 ปี	14 ปี	16 ปี
n	29	26	21
r	-0.507*	-0.68*	-0.075

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ในตารางที่ 12 พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช่เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีอายุ 12 ปี และ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{.05,28} = .355, r_{.05,25} = .374, r_{.05,20} = .423$) ส่วนนักเรียนที่มีอายุ 16 ปี ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กัน

สรุปได้ว่า จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น มีความสัมพันธ์กันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในนักเรียนที่มีอายุ 12 ปี และ 14 ปี ส่วนนักเรียนที่มีอายุ 16 ปี ไม่พบว่ามีสัมพันธ์กัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

page 11

1. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับอายุที่แตกต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในแต่ละระดับอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

2525

1. ประชากร

ประชากรที่นำมาศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอายุ 12, 14 และ 16 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาปลายปีการศึกษา 2529 จำนวน 4,271 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาในครั้งนี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างอายุ 12, 14 และ 16 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร จำนวน 370 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ตามระดับอายุ และเพศ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม 2 ฉบับ คือ

3.1 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 30 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.2 แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นแบบสอบถามวัดการให้เหตุผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 20 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นการถามการใช้เหตุผลของผู้ตอบไปทัศนคติพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู เพื่อจัดแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่วัดได้ จากนั้นจึงให้ทำแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนแบบสอบถามที่ได้มาจัดแยกออกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ระบุอายุ และเพศ
2. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ใช้ F - test ทดสอบความแปรปรวนของความแตกต่างในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีอายุต่างกัน ใช้ q - Statistic แบบ Newman Kuel ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม เมื่อพบว่าการทดสอบด้วย F - test มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมของเด็กนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
5. หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ระบุอายุ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

*สรุปผลการค้นคว้า

สรุปผลการค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลออกมาดังนี้

1. กลุ่มนักเรียนในระดับอายุที่แตกต่างกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มพบว่า กลุ่มนักเรียนในระดับอายุ 14 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มนักเรียนในระดับอายุ 12 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนในระดับอายุ 16 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มนักเรียนในระดับอายุ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อุทธานุภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับอายุ 12 ปี และ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในอายุ 16 ปี ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กัน

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้อุทธานุภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับอายุ 12 ปี และ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในอายุ 16 ปี ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผล

1. นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนที่มีอายุ 16 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีอายุ 12 ปี และ 14 ปี นักเรียนที่มีอายุ 14 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีอายุ 12 ปี

และนักเรียนที่มีอายุ 16 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีอายุ 14 ปี ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2521 : 117) ที่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันในแต่ละระดับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กอายุ 11 - 12 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ 9 - 10 ปี และ 10 - 11 ปี กลุ่มอายุ 10 - 11 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ 9 - 10 ปี เช่นเดียวกับ บัญชร แก้วส่อง (บัญญัติ แก้วส่อง 2522 : 63) ที่พบว่า เด็กวัยรุ่นทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบทมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ

เด็กวัยรุ่นระดับอายุ 17 ปี 1 เดือน - 18 ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ 13 ปี 1 เดือน - 14 ปี 14 ปี 1 เดือน - 15 ปี 15 ปี 1 เดือน - 16 ปี และ 16 ปี 1 เดือน - 17 ปี

เด็กวัยรุ่นระดับอายุ 16 ปี 1 เดือน - 17 ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ 13 ปี 1 เดือน - 14 ปี 14 ปี 1 เดือน - 15 ปี และ 15 ปี 1 เดือน - 16 ปี

เด็กวัยรุ่นระดับอายุ 15 ปี 1 เดือน - 16 ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ 13 ปี 1 เดือน - 14 ปี และ 14 ปี 1 เดือน - 15 ปี

และเด็กวัยรุ่นระดับอายุ 14 ปี 1 เดือน - 15 ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ 13 ปี 1 เดือน - 14 ปี

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยในต่างประเทศที่พบว่า เด็กต่างระดับอายุกันมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน (บัญญัติ แก้วส่อง 2522 : 64 อ้างอิงมาจาก Rosebrough, 1976 : 2622 - A และ Shapira, 1976 : 19 - 26) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โคลเบอร์ก

(Kohlberg) ที่พบว่า เด็กระดับอายุ 7, 11, 13 และ 16 ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 183)

2. เพศกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ในระดัับอายุ 12 ปี และ 14 ปี นักเรียนหญิงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (อายุ 12 ปี หญิง $\bar{X} = 80.9003$, ชาย $\bar{X} = 74.8413$ อายุ 14 ปี หญิง $\bar{X} = 88.9615$, ชาย $\bar{X} = 80.3182$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไฮลสไตน์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 183 - 184 อ้างอิงมาจาก Holstein. 1976) และโคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2524 : 11 - 12 อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1976) ที่พบว่าขณะยังเป็นเด็กหรือเมื่ออายุประมาณ 13 ปี เด็กหญิงจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าชาย เนื่องจากเด็กวัยนี้ หญิงมีการเจริญเติบโตและมีการพัฒนาเร็วกว่าเด็กชายทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และจากการวิจัย 0 เปรียบเทียบการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของหญิงเปรียบเทียบกับชาย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 17) ปรากฏว่า หญิงมีการพัฒนาทางภาษาได้เร็วกว่าชาย ซึ่งอาจทำให้หญิงเกิดการเรียนรู้สังคมและเข้าใจกฎเกณฑ์ที่เป็นข้อเรียกร้องทางสังคมได้ดีกว่า เป็นผลให้หญิงมีพัฒนาการด้านจริยธรรมสูงกว่าชาย

ส่วนในระดัับอายุ 16 ปี ความแตกต่างของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น ผลงานวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ชาย $\bar{X} = 93.2453$, หญิง $\bar{X} = 87.0313$) แม้ความแตกต่างจะน้อยกว่าในทุกระดับอายุก็ตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร พงษ์ประเสริฐ (วิจัย สนเทศ 2527 : 7 อ้างอิงมาจาก วิเชียร พงษ์ประเสริฐ 2526) ที่ศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนหญิง

มีความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมสูงกว่าชาย ชัดแย้งกับงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 97 - 98) พบว่า เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย นักเรียนชายจะมีจริยธรรมสูงกว่า นักเรียนหญิง ส่วน บัญชร แก้วส่อง (บัญญัติ แก้วส่อง 2522 : 65) วณี ออมสิน (วณี ออมสิน 2522) ศรีวรรณา เขียวลี (ศรีวรรณา เขียวลี 2522) สุพัตรศรี ชุมทรัพย์ (สุพัตรศรี ชุมทรัพย์ 2522) และสุรณี จุติคารงค์พันธ์ (สุรณี จุติคารงค์พันธ์ 2522) พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่มีความแตกต่างกันในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทั้งนี้อาจ เนื่องจากแม่ปัจจัยทางค่านสภาพการอบรมเลี้ยงดูที่ให้อิสระ นักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่น ซึ่งน่าจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางการรู้คิดในขณะที่เด็กมีโอกาสติดต่อกับสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้เข้ากลุ่มสังคมประเภทต่าง ๆ น่าจะช่วยให้สามารถเรียนรู้บทบาทของตนเองและผู้อื่นอันจะช่วยให้มีการพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปได้เร็ว (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 45) แต่เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีสภาพการแข่งขันสูง ไม่เชื่ออ่านวยต่อการพัฒนาทางจริยธรรมซึ่งนักเรียนในวัยนี้จะได้รับอิทธิพลจากสังคมสูงกว่าวัยอื่น เพราะเริ่มออกสู่สังคม ทำให้นักเรียนหญิงซึ่งมีโอกาสในการเข้าสังคมใกล้เคียงกับนักเรียนชาย มีการศึกษาที่ทัดเทียมกัน แต่มีความยึดหยุ่นในค่านการให้อิสระน้อยกว่านักเรียนชาย มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชาย

3. การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

3.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนระดับอายุ 12 และ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (อายุ 12 ปี $r = 0.379$, อายุ 14 ปี $r = 0.464$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาจริยธรรมของเขาวงกตไทยที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบควบคุม แบบหลงโทษและแบบให้เหตุผล มีความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ

กับการพัฒนาทางจริยธรรมของเยาวชนไทย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 131) เมื่อพิจารณาจากตัวเลขแล้วจะพบว่าในระดับอายุ 14 ปี มีความสัมพันธ์สูงกว่าอายุ 12 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กวัยนี้เริ่มเข้าใจถึงการให้เหตุผล สามารถยอมรับเหตุผลต่าง ๆ หรือเรียนรู้ที่จะมีความยับยั้งใจได้เมื่อบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองได้ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผล จึงยิ่งทำให้เด็กมีการพัฒนาคุณลักษณะ ค่านการรู้จักใช้เหตุผลและอาจถ้อยแถลงมาสู่สถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมพัฒนาได้โดยง่าย แต่สำหรับในช่วงอายุ 16 ปี นั้น ไม่พบความสัมพันธ์ (อายุ 16 ปี $r = 0.188$) แต่มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางบวก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเด็กวัยนี้กำลังเป็นวัยที่ออกสู่สังคม เพื่อนและสังคมจะมีอิทธิพลต่อตัวเด็ก มากกว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เพราะในช่วงระยะวัยรุ่นตอนปลายนี้เป็นวัยที่เริ่มมีความคิดเป็นของตนเอง และทั้งชายและหญิงจะแสวงหาความรู้สึกลงในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ 2520 : 218) ประการต่อมา เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่จะเจริญขึ้นไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่พัฒนาการทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และร่างกาย มีมากขึ้นในช่วงนี้ โคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้กล่าวว่า เด็กจะเริ่มรู้จักการทำตามกฎหมาย และระเบียบของสังคม สามารถใช้สติปัญญาของตนเองในการพิจารณาตัดสินข้อขัดแย้งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 29) อีกประการหนึ่งคืออิทธิพลของสื่อสารมวลชน (Mass Communication) ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของบุคคลอย่างมาก ในปัจจุบันนั้นพบว่าวิทยุหรือโทรทัศน์บางรายการ หรือสื่อในทางชนิดไม่มีคุณภาพดีพอสำหรับการพัฒนาตัวบุคคล ยิ่งไปกว่านั้นบางรายการถึงกับเป็นพิษ เป็นภัยแก่ประชาชน และสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน (สมชาย แสงจิตติพันธ์ 2519 : 2) จากเหตุเหล่านี้ทำให้ชายและหญิงในช่วงอายุนี้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนอายุ 16 ปี

3.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล

มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนระดับอายุ 12 และ 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (อายุ 12 ปี $r = -0.507$, อายุ 14 ปี $r = -0.68$) สอดคล้องกับงานวิจัยของควงเคื่อน พันซุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก (ควงเคื่อน พันซุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 187) ที่พบว่าผู้ที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักมากและแบบใช้เหตุผลมาก มีจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อย ให้เหตุผลน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากในเด็กในวัยนี้เริ่มรู้จักการใช้เหตุผล รู้จักกฎเกณฑ์ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เมื่อบิดามารดา หรือผู้ปกครองใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล ทำให้เด็กอาจเกิดความสงสัยไม่แน่ใจในการกระทำของตนเองและของพ่อแม่ ไม่เข้าใจถึงสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมในการประพฤติปฏิบัติ อาจทำให้เกิดความชะงักในการพัฒนาทางด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ จากผลของการวิเคราะห์ตัวเลขพบว่าในระดับอายุ 14 ปีนั้น มีความสัมพันธ์ในระดับที่สูงกว่าอายุ 12 ปี และ 16 ปี แสดงให้เห็นว่าเมื่อเด็กก้าวเข้าสู่วัยรุ่น โดยไม่ได้รับการชี้แนะที่เหมาะสม ไม่ได้รับการอธิบายถึงเหตุและผลของการกระทำต่าง ๆ อาจจะทำให้การพัฒนาทางด้านจริยธรรมของเด็กเกิดขึ้นได้ยาก ส่วนในช่วงอายุ 16 ปีนั้น ไม่พบความสัมพันธ์ (อายุ 16 ปี $r = -0.075$) แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเป็นไปในทางลบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กวัยนี้เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นใหญ่ รู้จักคิดพิจารณาไตร่ตรองได้เอง จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้กล่าวว่าบุคคลในวัยนี้รู้จักคัดค้านข้อขัดแย้งด้วยการนามาตรึงตรอง ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถแยกแยะเหตุการณ์หรือสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมได้ อีกประการหนึ่งสภาพทางสังคมที่กว้างขึ้น เด็กออกไปสู่สังคมมากขึ้นความใกล้ชิดของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองลดน้อยลง

อีกทั้งสภาพทาง เศรษฐกิจที่มีบริคให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องทำงานเพื่อนำรายได้ มาใช้จ่าย ปีเวลาไม่มากนักสำหรับการอบรมสั่งสอน ด้วยเหตุเหล่านี้จึงอาจทำให้ไม่พบ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช่ เหตุผลกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และแบบไม่ใช่เหตุผลซ้ำอีกโดยมีการควบคุมด้านฐานะทาง เศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง กลุ่มเพื่อนรวมทั้งสติปัญญาของเด็กเพื่อให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2 ควรศึกษาด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชนิดปลายเปิดหรือเติมข้อความลงใน ช่องว่างแล้วจึงนำมาจัดเข้าระดับจริยธรรม ซึ่งถ้าใช้กับเด็กควรมีภาพประกอบ หรือใช้การสัมภาษณ์แล้วจึงนำคำตอบมาวิเคราะห์หาระดับจริยธรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการศึกษาและอบรม

2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชายมีการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมต่ำกว่านักเรียนหญิงในทุกระดับอายุ นักเรียนชายจึงควรได้รับการเอา ใจใส่ และสนใจที่จะพัฒนาค่านิยมจริยธรรมให้มากขึ้น ทั้งจากครูผู้สอนและบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน อาจเริ่มจากการให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจัง จากทางบ้านและทางโรงเรียน มีการเอาใจใส่ดูแลความประพฤติของบุตรหลานใน ขอบเขตที่เหมาะสม ซึ่งก็อาจทำให้นักเรียนโดย เฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชายได้หันมา ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น และสำหรับนักเรียนหญิงที่มีการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงอยู่แล้ว ผู้ที่อยู่แวดล้อม เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง และเพื่อน จะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้พัฒนาการด้านนี้จะพัฒนาต่อไปหรือหยุดชะงัก ฉะนั้น การเอาใจใส่ดูแลในขอบเขตที่เหมาะสมตามการเจริญเติบโตของเด็กจะเป็นการช่วยให้

การพัฒนาของเด็กเป็นไปอย่างราบรื่นและจริยธรรมของเขาก็จะพัฒนาไปจนถึงขั้นสุดท้ายได้

2.2 จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ยังมีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนอีกจำนวนไม่น้อยที่มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล ซึ่งแม่ผลงานวิจัยนั้นไม่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่ก็ไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางจริยธรรมและสภาพจิตใจของเด็กเช่นกัน ควรมีสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการศึกษา / นอกโรงเรียน ที่จะช่วยในการจัดอบรมหรือสอดแทรกวิธีการอบรมบุตรหลานที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นผลให้เด็กและผู้ใหญ่มีความเข้าใจกันยิ่งขึ้น และจะมีการให้เหตุผลทางจริยธรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ การศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาสังคม ทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม
 กระทรวงศึกษาธิการ 2524, 101 หน้า
 "โครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการสอนจริยธรรม"
รายงานการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการศึกษารายงานที่ 36/2525
 กาญจนาคาศัย อธิการบดี กรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาจริยธรรม
โดยศึกษาพัฒนาการทางความคิดตามทฤษฎีเพียเจต์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ปริญญาโท ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515,
 108 หน้า อัสตานา

คณะกรรมการวัฒนธรรมสาขาสังคมศาสตร์ การศึกษาแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาสังคม
ของครอบครัวไทยที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ วิทยานิพนธ์
 ฉะเชิงเทรา 2516, 70 หน้า

คึกฤทธิ์ ปราโมช วิทยุไทย พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2505 : 23 - 25

จตุพร บานชื่น "การกระทำผิดของเยาวชนและแนวทางการควบคุม" เอกสาร
การประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษารายงานที่ 4 เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชน กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
 กระทรวงศึกษาธิการ มิถุนายน 2527 : 423 - 429

จิรพันธ์ พิทักษ์ จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านนาสาร
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียน วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร
 2524, 55 หน้า อัสตานา

ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2525, 186 หน้า

✓ บุศรี หลีกเพชร ความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์เชิงบวกกับความเชื่อมั่นในตนเอง และคุณภาพแห่งผลเมืองดี ปรินญาณินท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2517, 101 หน้า อังสาเนา

เชิดศักดิ์ ไชวาตินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักทดสอบ

ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

โอเคียนส์ไทร์ 2522, 206 หน้า

ดวงเดือน พันธุมนาวิน "วิธีการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะของเด็กไทย" ตอน 2

ลักษณะแห่งความเป็นผลเมืองดี วารสารทศวรรษวารสาร ปีที่ 19 ฉบับที่ 5

กุมภาพันธ์ 2519 : 35 - 41

_____ จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไทยวัฒนาพานิช 2524,

130 หน้า

✓ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข มจรจนปัจจนิก รายงานการวิจัยจริยธรรม

ของเยาวชนไทย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2520, 344 หน้า

_____ ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น

รายงานการวิจัยฉบับที่ 26 . 2524

คารวงศ์ ตอมบุญธง "จริยธรรมกับการสร้างเด็ก วารสารกฎแห่งราย ปีที่ 20

ฉบับที่ 22 เมษายน 2517 . 8 - 9

✓ เดช วิโอ การศึกษาเปรียบเทียบผลการด้านการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ของนักเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ปรินญาณินท์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 106 หน้า อังสาเนา

- / ทัศย์สุภา นิลสินธุ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู
เด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 58 หน้า อักสาเนา
- / ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน
ในกรุงเทพมหานคร ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2522, 256 หน้า อักสาเนา
- นรา สมประสงค์ ความสัมพันธ์ระหว่างความซัดแย้งของวัยรุ่นกับพ่อแม่ และ
การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2520, 101 หน้า อักสาเนา
- นวลศิริ เป่าโรหิตย์ จันทมาศ ปรัชยานุช และอรทัย วัฒนมนุษย์ จิตวิทยา
พัฒนาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 340 หน้า
- / นภาพรณ โสมนะพันธ์ เปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุตร ตามลำดับการเกิด
การอบรมเลี้ยงดูและสถานภาพทางเศรษฐกิจ ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523 171 หน้า อักสาเนา
- * บัญชร แก้วส่อง การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมือง
และชนบทที่เป็นการอบรมเลี้ยงดูและแบบการกักตักต่างกัน ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 90 หน้า อักสาเนา
- * บัณฑิตวิทยาลัย คู่มือการเขียนรายงาน ภาคนิพนธ์ และปรินญาณีพันธ์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3, 2523, 148 หน้า
- ประณต เล็กสวาสัก ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การฟังผู้อื่น
พฤติกรรมความเป็นผู้นำ และความรู้สึกรับผิดชอบ ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม.
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 17 หน้า อักสาเนา

- ✓ ประยุทธ์ วัชรศิษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับความมุ่งหวังในการเรียน ของักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิศวกรรมศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 ปรินทิพพานิช กศ.ม. วิทยาลัยวิศวกรรมศึกษา ประสานมิตร 2514, 77 หน้า อักสาเนา
- ปรีชา วิทโคต "แนวคิดในการสร้างจริยธรรม" วารสารการศึกษานอกโรงเรียน กุมภาพันธ์ - มีนาคม ปีที่ 21 ฉบับที่ 118, 2527 : 8 - 13
- ✓ ธีรพงศ์ ลีพัฒนางกูร การเปรียบเทียบพฤติกรรมมาอบสนองระหว่างบุคคล ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกได้พึ่งตนเองกับแบบยับยั้งการพึ่งตนเอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดชลบุรี ปรินทิพพานิช กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 111 หน้า อักสาเนา
- พุทธทาส ภิกขุ การศึกษาคืออะไร สำนักพิมพ์หนังสือธรรมบุฉา 2517, 147 หน้า
- มนต์ชัย คมสาคร การศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับระดับสติปัญญาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 7 ปรินทิพพานิช ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2520, 118 หน้า อักสาเนา
- มิตีโชคำ, มหาวิทยาลัย สถาบันสวัสดิการเด็ก การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก สภาวิจัยแห่งชาติ แปล 2511, 137 หน้า
- ล้วน สาบยศ และอังคณา สาบยศ สถิติวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพมหานคร 2522, 276 หน้า
- ✓ วนี ออมสิน พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ ค.ม. พุทธาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 109 หน้า อักสาเนา
- ✓ วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื พิมพ์ครั้งที่ 2 2520, 155 หน้า

- ✓ วิเชียร ทองนุช เปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์และการให้
เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน
 ปฏิญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524,
 119 หน้า อัคราเนา
- ✓ วิเชียร พงษ์ประเสริฐ "ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร" วิจัยสุขศาสตร์ กองวิจัยทาง
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 44 พฤษภาคม 2527 .
 1 - 11, 45 หน้า
- วิรัช จาบถนอม เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักทฤษฎีการวางศาสตร์ และการคิดหา
เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับอายุ 15 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานคร
และชนบท ปฏิญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2520, 73 หน้า อัคราเนา
- วิรุทธิ์ วิเชียรโชติ และนวลเพ็ญ วิเชียรโชติ "วิจัยร่วมกับพุทธธรรม"
เอกสารการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษารั้งที่ 4 เรื่อง
แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชน กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
 กระทรวงศึกษาธิการ มิถุนายน 2527 : 389 - 397
- วัฒนา ราชูทิพย์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูพฤติกรรมตอบสนองระหว่าง
บุคคลและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร
 ปฏิญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525,
 76 หน้า อัคราเนา
- ✓ ศรีวรรณา เข็มวดี พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง
วิทยานิพนธ์ ค.ม. วุฒาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522 110 หน้า อัคราเนา
 สมชาย แสงจิตติพันธ์ การศึกษาความต้องการในเนื้อหาของรายการวิทยุเพื่อ
การศึกษาเด็กที่มีพินิจในจังหวัดสุพรรณบุรี ปฏิญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 93 หน้า อัคราเนา

สมเดช มุงเมือง "การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน" คุณปริทัศน์ ปีที่ 9

พฤษภาคม 2527 : 55 - 57

สัมพันธ์ ทองสมัคร บทความพิเศษเรื่อง "แนวทางการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

ให้แก่เยาวชน" วารสารการศึกษานอกโรงเรียน ปีที่ 21 ฉบับที่ 118

กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527 : 28 - 35

สวนา พรพัฒน์กุล อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อพัฒนาการทางด้านความคิด และ

การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กไทย รายงานการวิจัยฉบับที่ 3 ภาควิชาจิตวิทยา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525,

95 หน้า อัสสาเนา

✓ สุภัทศรี ชุมทรัพย์ พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ

วิทยานิพนธ์ อ.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 109 หน้า อัสสาเนา

✓ สุน อมรวิวัฒน์ "การปลูกฝังสำนึกในตัวเอง" คุณปริทัศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 6

มิถุนายน 2522 หน้า 101 - 105

สุรณี จุฑิตารักษ์พันธ์ พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้

วิทยานิพนธ์ อ.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 110 หน้า อัสสาเนา

สุรศักดิ์ หลาบขาลา "การสอนวิชรธรรมในโรงเรียน" คุณปริทัศน์ ปีที่ 3

ฉบับที่ 4 เมษายน 2521 หน้า 64

สุรียา เมาตะสิงห์ ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมระดับสติปัญญาและการยอมรับ

ตนเองของเด็กวัยรุ่นและวัยรุ่น วิทยานิพนธ์ อ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2521, 48 หน้า อัสสาเนา

✓ สุขเชษฐ มาเหริบ อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของ

เยาวชน วิทยานิพนธ์ อ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2519, 91 หน้า อัสสาเนา

เสริมเกียรติ พรหมบุตร อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมในพลเมืองดี
ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด ปรัญญานิพนธ์ กศ.บ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 138 หน้า อักษรานา
 ผ่านงานการประถมศึกษา รายงานผลการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อ

พัฒนาการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ 2525, 125 หน้า

อรพินท์ สวาสดิ์พันธ์ "จริยธรรมกับกระบวนการดำเนินการแนะนําวิชา" วารสารการศึกษา
นอกโรงเรียน ปีที่ 21 ฉบับที่ 118 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527 :

20 - 22

"การพัฒนาจริยธรรม" วารสารจิตวิทยา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 84 หน้า

เอกสารประกอบการประชุมทวิภาคีเรื่อง การวิจัยทางการศึกษา
และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร กันยายน 2526 : 13 - 20

-Crowley, Francis J. "Children's Perceptions of Parental Authority and Love, School Achievement and Personality," Dissertation Abstract. 29 . 3863 - A, April, 1969.

-Euler, N.P. "Children's Development and Use of Inferences about intention and motives in Moral Judgment," British Journal Education Psychology. 48 : 201 - 209, 1978.

Hurlock, E.B. Children Development. New York, McGraw - Hill Book Company, Inc., 1964. 776 p.

Adolescent Development. New York, McGraw - Hill Book Company, Inc., 1967. 719 p.

Kay, W. Moral Education. London, George Allen and Unwin Ltd. 1975. 383 p.

/Kohlberg, L., N Haan and J. Langer. "Family Patterns of Moral Reasoning," Child Development. 47 1204 - 1205, December, 1976.

/Mussen, Paul Henry and Conger, John Janeway. Child Development and Personality. Harper and Brother, New York, 1969. 445 p.

/ Sears, R.R., Maccoby, E.E., & Lewin, H. Patterns of Child Rearing.
Evanston, Illinois . Row, Peterson Inc., 1957.

Symonds, P.M. Psychology of Parent - Child Relationship. New York,
Apliton Cantury - Grott, Inc., 1939. 528 p.

/ Wright, D. The Psychology of Moral Behavior. Middlesex, England :
Penguin Books Ltd., 1975.

Yamane, Taro. Statistics . An Introductory Analysis. 2 nd. ed.,
New York, Harper & Row, 1976. 912 p.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง
ต่อนักเรียน โดยให้นักเรียนนึกถึงบุคคลที่ให้การสั่งสอน อบรม ชี้แจงหรือให้การเลี้ยงดู
อย่างใกล้ชิดที่สุด ซึ่งในแบบสอบถามนี้จะใช้คำว่าบิดา มารดา วิธีตอบให้นักเรียนอ่าน
ข้อความในแต่ละข้ออย่างช้า ๆ และพิจารณาว่า คำเลือกใดที่ใกล้เคียงความเป็นจริง
สำหรับตัวนักเรียนมากที่สุดให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง
หรือไม่เคยเลย เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น การจะเลือกข้อใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับกรณีนี้

ขีดช่อง "บ่อยครั้ง" หมายถึง บิดา มารดาปฏิบัติต่อบุตรนักเรียนเช่นนั้นบ่อย ๆ

ขีดช่อง "นาน ๆ ครั้ง" หมายถึง บิดา มารดาปฏิบัติต่อบุตรนักเรียนเช่นนั้นบ้าง

แต่ไม่บ่อย

ขีดช่อง "ไม่เคยเลย" หมายถึง บิดา มารดาไม่เคยปฏิบัติต่อบุตรนักเรียนเช่นนั้นเลย

ตัวอย่าง

วิธีที่บิดามารดาปฏิบัติต่อนักเรียน	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
○ บิดา มารดา จะอธิบายเหตุผลด้วย เมื่อสนับสนุนให้นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ			
○○ บิดา มารดาห้ามนักเรียนคบเพื่อนที่ ท่านไม่ชอบโดยไม่ชี้แจงให้นักเรียน ทราบถึงเหตุผล			

วิธีที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อนักเรียน	บ่อยครั้ง	ปาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1. บิดา มารดาจะอธิบายเหตุผลด้วย เมื่อ สนับสนุนให้นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ			
2. บิดา มารดาห้ามนักเรียนคบเพื่อนที่ท่าน ไม่ชอบโดยไม่มีชี้แจงเหตุผลให้นักเรียน ทราบ			
3. เมื่อนักเรียน ไม่ทำตามในสิ่งที่บิดา มารดาต้องการท่านจะถามเหตุผล			
4. นักเรียนจะไม่กล้าโต้แย้งกับบิดา มารดา ในกรณีที่มีความคิดขัดแย้งกัน			
5. เมื่อนักเรียนอยากเป็นนักกีฬา บิดา มารดาจะแนะนำให้นักเรียนเล่นกีฬา อย่างเหมาะสม			
6. บิดา มารดามักชี้แจงเหตุผล เมื่อท่าน บอกให้นักเรียนทำในสิ่งที่ท่านเห็นควร			
7. บิดา มารดา รับฟังความคิดเห็นของ นักเรียนเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น			
8. นักเรียนไม่แน่ใจว่า เมื่อไรที่ตนจะถูก คุยว่าอีก			
9. บิดา มารดาขอให้นักเรียนทำทุกสิ่ง ที่ ท่านพอใจเสมอ			
10. บางครั้งเมื่อนักเรียนทำความผิด บิดา มารดา กลับไม่ตักเตือนหรือลงโทษ			

วิธีที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อนักเรียน	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
11. เมื่อมีปัญหาคับข้องใจ นักเรียนไม่เคย			
นึกถึงบิดา มารดาเลย			
12. บิดา มารดาไม่เคยยอมให้พี่น้องของ			
นักเรียนต่อนักเรียน			
13. บิดา มารดาจะอธิบายเหตุผลเมื่อ			
นักเรียนทำผิดก่อนหรือหลังการลงโทษ			
14. เมื่อบิดา มารดาอารมณ์เสีย ท่านจะ			
พาลดูว่านักเรียนด้วย			
15. เวล่านักเรียนพูดจาหรือแสดงกิริยา			
ไม่สุภาพกับพี่น้องของนักเรียน บิดา			
มารดาจะซักถามเหตุผลและตักเตือน			
ไม่ให้เรียนกระทำอีก			
16. เป็นการยากที่จะทราบว่า การกระทำ			
ของนักเรียนจะทำให้บิดา มารดาพอใจ			
หรือไม่			
17. เมื่อนักเรียนขออนุญาตบิดา มารดาไป			
เที่ยวชายทะเลตามลำพังกับเพื่อน ๆ			
บิดา มารดาจะปรึกษาแก่นักเรียนด้วย			
เพื่อดูความเหมาะสม			
18. บิดา มารดาจะลงโทษนักเรียนมากน้อย			
ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของท่าน			

วิธีที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อนักเรียน	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไปเลยเลย
19. นักเรียนคิดว่า บิดา มารดาหลงโง่ นักเรียนโดยปราศจากเหตุผล			
20. บิดา มารดาอธิบายเกี่ยวกับวิธีการ อ่านหนังสือที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่ นักเรียน			
21. บิดา มารดาไปให้นักเรียนออกไปเที่ยว ในเวลากลางคืน โดยมีเหตุผลที่ นักเรียนยอมรับได้			
22. นักเรียนรู้สึกว่าการ บิดา มารดาให้ความ ยุติธรรมแก่ลูกทุกคนไม่เท่ากัน			
23. บิดา มารดาจะไม่สนใจเหตุผล เมื่อ นักเรียนจำเป็นต้องกลับบ้านค่ำ			
24. นักเรียนใจกล้าที่จะบอกบิดา มารดา ถึงสิ่งที่นักเรียนหาผิดพลาดเพราะท่าน จะรับฟังด้วยเหตุผล			
25. บิดา มารดาไม่ยอมรับเมื่อนักเรียนกลับบ้าน บ้านค่ำ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร			
26. นักเรียนรู้สึกว่าบิดา มารดาไม่มีความ คงที่ในการลงโทษ			
27. เมื่อนักเรียนหาของผู้อื่นเสียหาย บิดา มารดาจะลงโทษนักเรียนทันที			

วิธีที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อนักเรียน	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
28. บิดา มารดาให้ความสนใจในการทำงานและอ่านหนังสือของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ			
29. บิดา มารดามีวิธีการลงโทษนักเรียนอย่างมีหลักเกณฑ์และนักเรียนสามารถยอมรับได้			
30. บิดา มารดาสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนตามความสนใจ			

หมายเหตุ ข้อความด้านการใช้เหตุผลได้แก่ข้อ 1, 3, 5, 6, 7, 13, 15, 17, 20, 21, 24, 25, 28, 29, 30
ข้อความการไม่ใช่เหตุผลได้แก่ข้อ 2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 22, 23, 26, 27

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

โรงเรียน..... ชั้น.....
 อายุ.....ปี.....เดือน ทำแบบสอบถามวันที่.....

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นการถามเกี่ยวกับการให้เหตุผล ข้อคำถามเป็นเรื่องดี ๆ ของบุคคลต่าง ๆ ให้มักเขียนอ่านซ้ำ ๆ บุคคลในเรื่อจะใช้อุปมาอุปมา ำงหนึ่ง ให้ นักเรียนหยุดคิดถึงเหตุผลว่า ถ้านักเรียนเป็นคน ๆ นั้น จะกระทำหรือไม่ เพราะเหตุใด เมื่อนักเรียนได้เหตุผลแล้ว จึงอ่านคำตอบให้ให้เสียง 6 คำตอบสำหรับแต่ละ เรื่อง คำตอบใดที่ตรงกับเหตุผลที่นักเรียนคิดไว้ล่วงหน้ามากที่สุดก็ขีดเครื่องหมาย / หน้า ตัวเลือกนั้น ในการตอบคำถามแต่ละข้อ ให้เลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว ถ้านักเรียนไม่เข้าใจคำถามหรือข้อความใดใดในเล่มได้ ถ้าเข้าใจแล้ว ลงมือทำได้เลยทันที

ตัวอย่าง

- ๐ เมื่อมีภรรยาขี้แง่มานั่งขอทานตามริมถนนหรือวิบหวาง นักเรียนจะไม่ให้เงินแก่ขอทานนั้น เพราะเหตุใด
-1. ถ้าให้เงินเพื่อนอาจว่านักเรียนโกง
 -2. การช่วยเหลือประเภทนี้ยากที่จะได้รับการตอบแทน
 - ..4..3. ไม่มีใครว่านักเรียนขาดความเมตตา เพราะคนเข็วชยากก็ไปให้เช่นกัน
 - ...4. การให้เงินหรือไม่ให้เงินก็ไม่ผิดกฎเกณฑ์ใด ๆ
 -5. ขอทานนั้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่จำเป็นต้องให้เงินแก่เขา
 -6 การให้ทานนั้นเป็นการช่วยเหลือขอทานในทางที่ผิด

การทำแบบสอบถามนี้ไม่มีเหตุผลใดที่ผิดหรือถูก เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็น
ต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้น ๆ แสดงออกมา

1. ทุกครั้งที่นักเรียนเดินข้ามถนน จะต้องเดินไปข้ามตรงทางม้าลายเสมอเพราะเหตุใด
 -1. โอกาสที่นักเรียนจะโดนรถชนบนทางม้าลายมีน้อยกว่าการข้ามทางที่อื่น ๆ
 -2. ถ้าเกิดอุบัติเหตุที่นักเรียนจะได้เป็นฝ่ายถูก และสามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้
 -3. นักเรียนต้องการ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่น ๆ
 -4. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่จะช่วยไม่ให้การจราจรติดขัด
 -5. การเห็นแก่ความสะดวกของตนฝ่ายเดียวนั้นไม่เหมาะสม
 -6. ความเป็นระเบียบยอมทำให้เกิดความปลอดภัยและสงบสุขในสังคม
2. ถ้านักเรียนได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้ากลุ่มและรับผิดชอบด้านการเงินของกลุ่ม
นักเรียนจะทำอย่างไรเพื่อเพิ่มความสามารถ เพราะเหตุใด
 -1. กลัวถูกจับได้แล้วเพื่อนจะรังเกียจ
 -2. เป็นการเสียสละที่มีประโยชน์ต่อตนเอง
 -3. ต้องการให้เพื่อนเห็นว่านักเรียนเป็นคนดี
 -4. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่จะต้องดูแลตามที่ได้รับแต่งตั้ง
 -5. เป็นความรับผิดชอบของนักเรียนที่ต้องทำงานเพิ่มความสามารถ
 -6. รายได้เป็นของส่วนรวมต้องรักษาไว้เพื่อส่วนรวม
3. นักเรียนได้รับมอบหมายจากครูให้ทำหน้าที่คอยสอดส่องดูแลความประพฤติของเพื่อน ๆ
แต่เพื่อนสนิทของนักเรียนคนหนึ่งกระทำผิดด้วยการหนีโรงเรียนไปเล่นการพนัน
นักเรียนจะไม่รายงานให้ครูทราบเพราะเหตุใด
 -1. นักเรียนไม่กลัวว่าจะถูกลงโทษจากครู
 -2. นักเรียนจะได้มีเพื่อนสนิทต่อไป
 -3. เพื่อน ๆ จะคิดว่านักเรียนเป็นคนรักพวกพ้อง
 -4. การไม่รายงานให้ครูทราบก็ไม่ผิดกฎเกณฑ์ใด ๆ

-5. การทำความผิดเพียงครั้งเดียวแต่อาจต้องออกจากโรงเรียน เป็นการ
ไม่ยุติธรรม
-6. การให้อภัยและกักเตือนผู้กระทำผิดย่อมเหมาะสมกว่า
4. นักเรียนกำลังเดินข้ามสนามฟุตบอลหน้าโรงเรียนและพบกระเป๋าใส่ต๋างค์ตกอยู่
ในนั้นมีเงินสดอยู่ 300 บาท พร้อมบัตรประจำตัวนักเรียน นักเรียนจึงนำไปส่งให้
เจ้าของ เพราะเหตุใด
-1. นักเรียนไม่อยากใครรู้ว่าเป็นขโมย
-2. นักเรียนยอมได้รับการชมเชยหรือรางวัลจากเจ้าของกระเป๋า
-3. คนอื่น ๆ คงหาเช่นเดียวกัน เพราะทุกคนอาจเป็นคนดี
-4. เป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดีที่ต้องทำเช่นนั้น
-5. ถ้าไม่นำไปคืน เจ้าของกระเป๋าสตางค์ย่อมเดือดร้อน
-6. คนเรานั้นสมควรช่วยเหลือกันในเรื่องที่ช่วยเหลือได้
5. นักเรียนทาการบ้านส่งครูทุกครั้ง ครึ่งหนึ่งเพื่อนได้ยืมสมุดแบบฝึกหัดของนักเรียนไป
และยังไม่ได้นำมาคืนจนทำให้นักเรียนทำไม่ทัน เมื่อครูตรวจสมุดนั้นนักเรียนได้บอก
ว่าลืมเอามาเพราะเหตุใด
-1. การบอกเช่นนั้นอาจทำให้โทษเบาบางลง
-2. นักเรียนจะได้มีเพื่อนต่อไป
-3. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่านักเรียนเป็นคนรักพวกพ้อง
-4. การบอกเช่นนั้นไม่ได้ผิดกฎเกณฑ์ใด ๆ
-5. การกล่าวเท็จแต่ทำให้นักเรียนมีเพื่อนต่อไป เป็นสิ่งที่ควรกระทำ
-6. ไม่เป็นสิ่งที่น่าละอายในการกล่าวเท็จ เพราะนักเรียนมีเหตุผลที่สมควร
6. นักเรียนกำลังเล่นฟุตบอลกับเพื่อน ๆ ที่ใต้จุดтикเรียน เพื่อนส่งลูกบอลมาให้นักเรียน
รับได้แต่พลาดไปโดนกระจกโรงฝึกงานแตก เมื่อมีการสอบสวนนักเรียนได้ยอมรับ
เพราะเหตุใด
-1. การยอมรับทำให้โทษเบาบางลง

-2. ถ้ายอมรับผิด เพื่อน ๆ จะไต่ถามนักเรียนกล้าหาญ
-3. คนส่วนใหญ่ยอมรับและเห็นด้วยกับการกระทำนี้
-4. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่ตวงยอมรับการกระทำของตนเอง
-5. การยอมรับในสิ่งที่ตนทำผิด เป็นสิ่งดี
-6. การรู้จักว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก จะทำให้ส่วนเราเองมีความสุขได้
7. ริมรั้วบ้านของนักเรียนมีชมพู่ลูกคอกและกำลังมีผลแก่หอก่างเข้ามาในเขตรั้วบ้าน นักเรียนจะเก็บชมพู่นั้นโดย ไบบอกเจ้าของเนื่องจากสาเหตุใด
-1. การเก็บชมพู่เพียงเล็กน้อย ไม่เป็นความผิดร้ายแรง
-2. นักเรียนคิดว่าจะขออนุญาตทีหลัง และมีโอกาสให้ชดเชยตอบแทนภายหลังได้
-3. นักเรียนคิดว่าคนอื่น ๆ ก็ทำเช่นนี้ คงไม่มีใครว่านักเรียนมากนัก
-4. กิ่งชมพู่เข้ามาในเขตรั้วบ้านของนักเรียนเอง นักเรียนจึงมีสิทธิ์ตามกฎหมายที่จะเก็บชมพู่
-5. การกระทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สมควร แต่นักเรียนคิดว่าไม่ทำให้ใครเดือดร้อน
-6. การกระทำดังกล่าวเหมาะสมกว่าการปล่อยให้ชมพู่เน่าเสียโดยเปล่าประโยชน์
8. นักเรียนกับเพื่อน ๆ ตกลงกันว่าจะเก็บเงินไปเข้าค่ายพักแรม เมื่อเตรียมงานพร้อมแล้ว และถึงกำหนดเดินทางนักเรียนกลับมีอุปสรรคไปค่ายไม่ได้ แต่นักเรียนก็จะจ่ายเงินตามที่ตกลงกันไว้เพราะเหตุใด
-1. ถ้าไม่จ่าย เพื่อน ๆ ก็จะว่านักเรียนได้
-2. เพื่อน ๆ ยอมรับว่านักเรียนเป็นคนดี
-3. เพื่อน ๆ ทุกคนจ่าย นักเรียนก็ควรจ่ายด้วย
-4. ถ้าไม่จ่ายตามข้อตกลง ก็จะผิดคำพูดและมตีกลุ่ม
-5. เพื่อเป็นไปตามสัญญาและไม่เดือดร้อนเพื่อน ๆ
-6. นักเรียนคำนึงถึงกิจกรรมส่วนรวมที่ต้องร่วมมือให้บรรลุผล

9. นักเรียนลัษฏากับครูว่าจะส่งงานและการบ้านที่ครูสั่งทุกครั้ง วันหนึ่งแม่ของนักเรียนไม่สบาย นักเรียนจึงต้องรับผิดชอบเรื่องอาหารและดูแลน้อง ๆ แทนไม่มีเวลาทำการบ้านให้เสร็จ เมื่อไปถึงโรงเรียนนักเรียนจึงลอกการบ้านเพื่อนจนเสร็จเพราะเหตุใด
-1. นักเรียนไข้อยากให้ครูทำหนังสือหรือลงโทษ
 -2. นักเรียนต้องการความเคยจากครู
 -3. ใคร ๆ ก็คงไม่ต้องการคำทักท้วงและลงโทษเช่นเดียวกับนักเรียน
 -4. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องทำการบ้านให้เสร็จ
 -5. นักเรียนมีเหตุผลอันสมควรในการลอกการบ้านของเพื่อน
 -6. การรับผิดชอบต่อคำพูดโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเป็นสิ่งสมควรกระทำ
10. นักเรียนกับเพื่อน ๆ ใ้ร่วมกันเฝ้าทารายงานฉบับหนึ่ง บละได้บันทึกไปทารายงานในวันอาทิตย์ เวลา ๘.๐๐ น. นักเรียนไปถึงก่อนเวลาเล็กน้อยเพราะเหตุใด
-1. ถ้าไปทีหลังเพื่อนอาจว่านักเรียนได้
 -2. ผู้ที่ไปก่อนมักได้รับความเคยเสมอ
 -3. นักเรียนต้องการเป็นตัวอย่างแก่เพื่อน ๆ
 -4. เป็นหน้าที่ของนักเรียนในการตรงต่อเวลานัดหมายเพื่อทำรายงาน
 -5. บุคคลควรมีความรับผิดชอบต่อภาระที่ตนหมาย
 -6. นักเรียนไม่ต้องการให้คนอื่น ๆ ต้องเสียเวลาไป เพราะการไม่ตรงต่อเวลา
11. พ่อของนักเรียนเป็นคนเข้มงวดมาก ขณะที่พ่อไม่อยู่นักเรียนได้นำปากกาหมึกซึมของพ่อมาเติมหมึกให้เต็ม แต่กลับหาหมึกหยดลงบนผ้าปูโต๊ะเป็นวงใหญ่ นักเรียนไม่ได้บอกพ่อ เพราะเหตุใด
-1. ถ้าบอกให้พ่อบทราบ นักเรียนคงถูกดุอย่างแสนวน
 -2. จะทำให้นักเรียนได้รับความเคยน้อยลงไปจากการช่วยเติมหมึก
 -3. ถ้าเด็กคนอื่น ๆ เป็นนักเรียน ก็คงไม่บอกเช่นกัน

-4. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องแก้ไขเอง ไม่ฉีกกฎเกณฑ์ใดถ้าไม่บอก
-5. นักเรียนสามารถบรรยายหยกของหมึกได้ด้วยตนเอง โดยไม่เคื้อครันใคร
-6. การไม่บอกทำให้พอสบายใจ และการเปื้อนเพียงจุดเดียวยอมทาคความสะอาดได้
12. จากผลการสอบปลายภาคเรียน นักเรียนพบว่าตนเองสอบไม่ผ่าน 3 วิชา ทางโรงเรียนได้ค้นคว้าและเวลาเพื่อให้นักเรียนมาลงทะเบียนสอบแก้ตัว นักเรียนได้มาติดต่อในวันและเวลาดังกล่าว เพราะเหตุใด
-1. ถ้ามาไม่ตรงเวลา นักเรียนอาจไม่ไ้ลงทะเบียนแก้ตัว
-2. นักเรียนจะได้รับความสะดวก และความสบายใจเมื่อไปตามเวลา
-3. คนอื่น ๆ ก็มาลงทะเบียนในวันและเวลาที่กำหนด
-4. เป็นหน้าที่ที่นักเรียนต้องรักษาเวลาเพื่อประโยชน์ที่จะได้รับ
-5. การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่ดี และไม่ทำให้ผู้อื่นเคื้อครัน
-6. บุคคลที่รู้จักคุณค่าของเวลาจะไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเสียประโยชน์
13. เมื่อนักเรียนทำข้อสอบใบเคื้อ เพื่อนที่นั่งข้าง ๆ จึงแอมส่งกระดาษคำตอบให้ แต่นักเรียนกลับไม่ยอมรับกระดาษคำตอบนั้นเพราะเหตุใด
-1. นักเรียนกลัวถูกจับได้ และถูกลงโทษให้สอบตก
-2. นักเรียนกลัวจะเป็นหนี้บุญคุณ ต้องตอบแทนภายหลัง
-3. อยากให้เพื่อนเห็นว่านักเรียนเป็นคนซื่อตรง
-4. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องเตรียมพร้อมสำหรับการสอบ
-5. นักเรียนต้องการรักษาศักดิ์ศรีของตนเอง
-6. เป็นการไม่ซื่อสัตย์และพฤติกรรมที่จะล่อลวงคาตอบเพื่อน
14. นักเรียนจำเป็นต้องซื้อกระดาษเพื่อหารายงาน แต่มอค่าเรียกราคาแพงกว่าปกติ เพราะรู้ว่านักเรียนจำเป็นต้องใช้ ถ้าเื้อยพ้อค่าทองเงินเกินมาให้นักเรียนจะไม่คืนเงินนั้นให้พ้อค่าเพราะเหตุใด
-1. พ้อค่าทองเงินเกินมาแล้ว นักเรียนจึงมีสิทธิ์เก็บไว้

-2. คนที่ไม่สมควรได้รับการตอบแทนที่ไม่ดีเช่นกัน
-3. ถ้านักเรียนคืนเงินให้พ่อค้า คนอื่นจะว่านักเรียนโกง
-4. การรับเงินทองที่เกินมานั้นไม่ใช่การกระทำที่ผิดกฎหมาย
-5. เงินนั้นแม้มีค่าเพียงเล็กน้อย แต่ไม่ควรเสียไป
-6. การสอนให้พ่อค้ารู้จักระมัดระวังผลประโยชน์ของตนช่วยลดความละอายของนักเรียนที่จะรับเงินทองเกิน

15. ในการจัดฉายภาพยนตร์และการแสดงที่สนามกีฬาของโรงเรียน ซึ่งมีการซื้อบัตรผ่านเข้าไป มีผู้ให้ความสนใจมากจนเกินค่าบัตรผ่านประตูไม่กี่บาท แต่เด็กเรียกก็ซื้อบัตรผ่านประตู เพราะเหตุใด

-1. บังคับไม่ให้ถูกจับเนื่องจากไม่เสียค่าบัตรผ่านประตู
-2. เมื่อมีบัตรผ่านประตูนักเรียนจะมีที่นั่ง
-3. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น
-4. เป็นหน้าที่ที่นักเรียนจะต้องเสียค่าผ่านประตูเหมือนคนอื่น ๆ
-5. นักเรียนรู้สึกพอใจ ถ้าไม่ใคร่จ่ายค่าผ่านประตู
-6. เป็นการรักษาศาสนาความยุติธรรมที่ทุกคนต้องการ

16. เมื่อมีคนร่างกายแข็งแรงขาน้ำขอตานตามริมถนนหรือริมทาง นักเรียนจะไม่ให้เงินแกขอตานนั้น เพราะเหตุใด

-1. ถ้านักเรียนให้เงินเพื่อนอาจว่าโกงไม่คิดให้
-2. การช่วยเหลือประเภทนี้ยากที่จะได้รับการตอบแทน
-3. ไม่มีใครว่านักเรียนขาดความเมตตา เพราะคนส่วนมากก็ไม่ให้เช่นกัน
-4. การให้เงินหรือไม่ให้เงินก็ไม่ผิดกฎหมายแต่ใด ๆ
-5. การกระทำเช่นนั้นในความคิดของนักเรียนไม่ทำให้อะไรดีขึ้น
-6. การให้ทานนี้เป็นการช่วยเหลือให้ขอตานช่วยตนเองผิดวิธี

17. ถ้านักเรียนขึ้นรถประจำทางที่มีคนโดยสารแน่นมาก และกระเป๋ารถล้มเก็บเงินค่าโดยสาร นักเรียนจะยื่นเงินค่าโดยสารให้กระเป๋ารถเพราะเหตุใด
-1. นักเรียนต้องการป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องบาดหมางกับกระเป๋ารถไม่ว่าในกรณีใด ๆ
 -2. ถ้านักเรียนเป็นกระเป๋ารถ ก็คงต้องการให้ผู้อื่นโดยสารเสียเงินค่าโดยสารโดยไม่ต้องตามทวง
 -3. นักเรียนต้องการเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น
 -4. เป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการที่ต้องเสียค่าบริการ
 -5. นักเรียนเกิดความละอายใจถ้าถือโอกาสไปให้เงินกับกระเป๋ารถ
 -6. การช่วยเหลือผู้บกพร่องต่อหน้าที่โดยไม่เจตนา ย่อมเป็นการกระทำที่เหมาะสม
18. บ้านของนักเรียนอยู่ไกล ๆ ห่างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง วันหนึ่งขณะที่เดินกลับบ้าน นักเรียนเฝ้าพบกับเพื่อนร่วมชั้นซึ่งขอลาป่วยในวันนั้นกำลังเดินออกมาจากห้างสรรพสินค้าแห่งนั้น นักเรียนจะไม่รายงานอาจารย์เพราะเหตุใด
-1. นักเรียนไม่อยากก่อกองทะเลาะวิวาทหรือบาดหมางกับเพื่อน
 -2. การรายงานอาจารย์ มีแต่ทางเสียมากกว่าทางได้
 -3. เพื่อน ๆ จะคิดว่านักเรียนเป็นคนรักพวกพ้อง
 -4. การทำเป็นไม่รับรู้การกระทำของเพื่อน ก็ไม่ผิดกฎเกณฑ์ใด ๆ
 -5. ถ้านักเรียนรายงาน เพื่อนอาจต้องรับโทษหนักซึ่งอาจทำให้เสียอนาคตในการเรียนได้
 -6. การชักชวนและสนับสนุนให้เพื่อนทำความผิดย่อมเหมาะสมกว่า
19. นักเรียนเก็บของมีค่าที่ตกอยู่ใต้และภายหลังทราบว่า เป็นของคนที่เคยรังแกและทำร้ายนักเรียนให้ได้รับบาดเจ็บมาก่อน นักเรียนจะไม่คืนของนั้นให้เพราะเหตุใด
-1. เกรงว่าถ้าคืนไปแล้วจะถูกว่าไม่ฉลาด
 -2. เมื่อคืนของไปแล้วนักเรียนคงไม่ได้รับผลตอบแทน

-3. นักเรียนคิดว่าคนอื่น ๆ ก็คงทราบนี่
-4. การเก็บของตกได้แล้วเก็บเอาไว้ไม่ผิดกฎหมาย
-5. เป็นการซื้อสิทธิ์ที่ไม่คุ้มค่าถ้านักเรียนจะคืนของให้
-6. คนไม่คืนให้เพราะมีเหตุผลอันสมควร ไม่ทำให้ทราบบัญมิใจลคอง
20. นักเรียนมีงแง็ญเห็นเด็กเกเรชญหนึ่งชกตอยกัน เด็กคนหนึ่งรู้จักกับนักเรียนและได้รับบาดเจ็บมากหลังการชกตอย โค้ชอร้องได้นักเรียนเป็นพยานให้เมื่อมีการสอบสวนนักเรียนจะไปเป็นพยานให้เพราะ
-1. กลัวว่าเด็กอีกคนจะมาแค้นนักเรียนถ้าเป็นพยานให้
-2. การเป็นพยานให้คนเกเรผลได้ไม่เท่าเสีย
-3. เป็นการดีที่ไปเป็นพยานและไม่ไปกรว่านักเรียนด้วย
-4. ถ้านักเรียนไม่ไปเป็นพยานให้ก็ไม่ชคตอกฎเกณฑ์ใด ๆ
-5. ไม่เป็นการไม่กล้าหาญในการไปเป็นพยาน ถ้านักเรียนมีเหตุผลที่พอ
-6. การไม่ทราบสาเหตุการทะเลาะวิวาทตั้งแต่ต้นแล้วเป็นพยานให้ใครคนหนึ่งไม่เหมาะสม

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1.	2.17	11.	2.37	21.	1.83
2.	2.57	12.	1.84	22.	1.86
3.	2.01	13.	1.9	23.	2.19
4.	2.06	14.	2.17	24.	2.04
5.	2.12	15.	2.17	25.	2.09
6.	2.39	16.	2.04	26.	2.5
7.	2.07	17.	1.96	27.	2.16
8.	2.03	18.	2.12	28.	2.17
9.	1.91	19.	2.12	29.	1.95
10.	1.98	20.	2.16	30.	2.12

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1.	2.39	11.	1.95
2.	2.16	12.	2.20
3.	2.08	13.	2.13
4.	1.93	14.	2.27
5.	1.85	15.	2.34
6.	1.85	16.	2.42
7.	2.38	17.	2.38
8.	2.04	18.	2.01
9.	2.34	19.	2.45
10.	2.18	20.	2.22

ตาราง 15 แสดงความสัมพันธ์โดยจำแนกตามระดับอายุและการยอมรับเลี้ยงดู

อายุ (ปี)	การยอมรับเลี้ยงดู	จำนวน (คน)	รวม	r
12	แบบใช่ เหตุผล	42	16	0.379
	แบบไม่ใช่ เหตุผล	29		-0.507
14	แบบใช่ เหตุผล	45	71	0.496
	แบบไม่ใช่ เหตุผล	26		-0.68
16	แบบใช่ เหตุผล	31	52	0.188
	แบบไม่ใช่ เหตุผล	21		-0.075